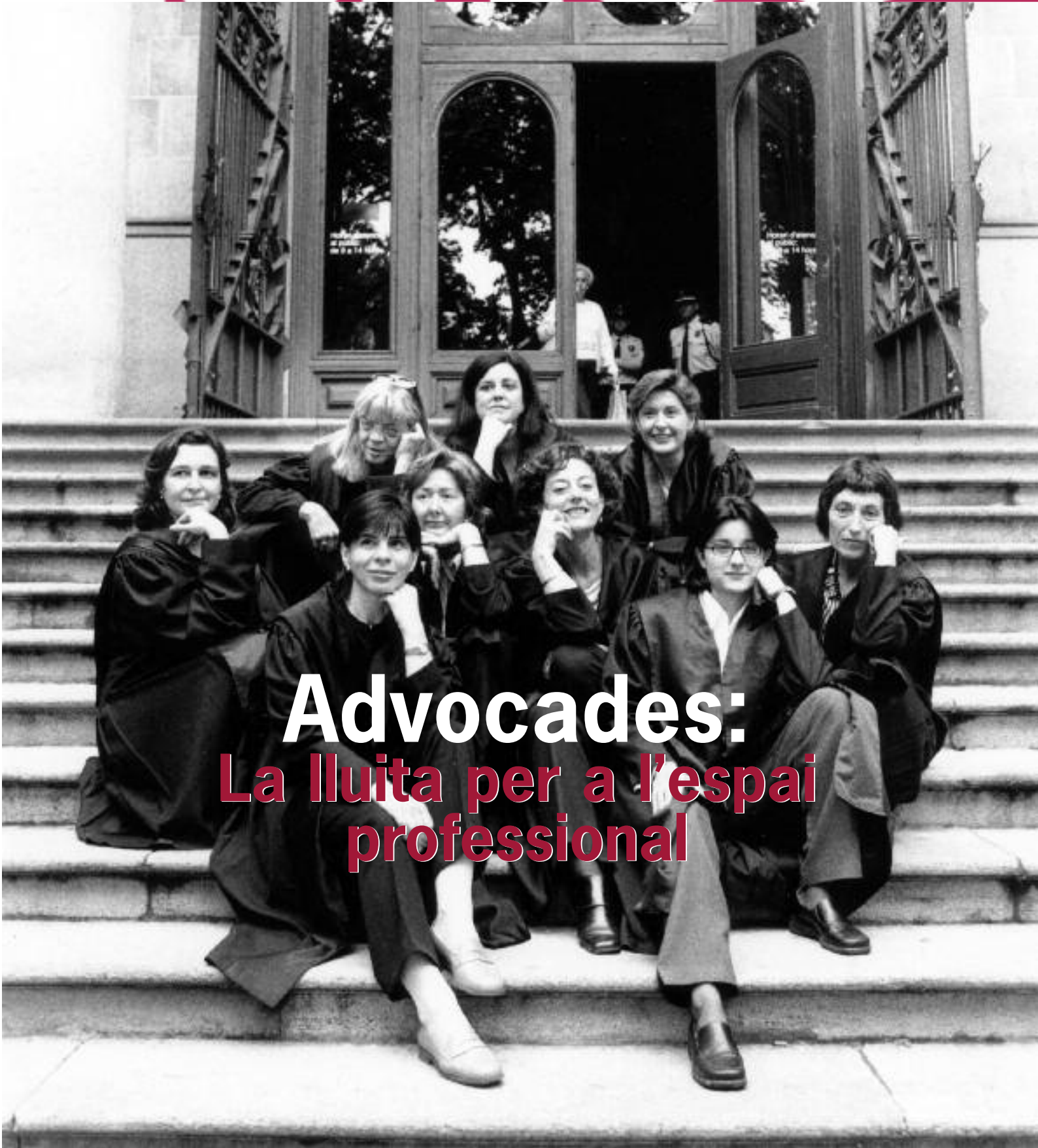

associació de dones periodistes

juny 2001 núm. 3

dones

Advocades: La lluita per a l'espai professional

Els anys violeta: 1976-1982

1976 El mes de maig d'aquest any es van celebrar les Jornades Catalanes de la Dona al Paraninf de la Universitat de Barcelona, amb l'assistència de més de 4.000 persones. Amb aquest acte va començar uns anys de reivindicació i lluita del moviment feminista a Catalunya. Malgrat el Decret de 20 d'agost de 1970 que regulava el

dret al treball amb plena igualtat jurídica, estaven autoritzades normes per adequar la retribució "al diferente valor o calidad del trabajo femenino" i a les dones casades els calia la llicència marital per cobrar el sou. Fins a la Llei de Relacions Laborals de 1976 no es deroguen aquestes normes, així com la dot que s'atorgava a les noies quan es casaven i deixaven la feina

1977 La Constitució iguala tots els fills davant la llei, sense tenir en compte l'estat civil de la mare i garanteix la possibilitat d'investigar la paternitat

1978 El 26 de maig el govern d'UCD va despenalitzar l'adulteri acabant així amb la tutela moral de l'estat que significava una desigualtat davant la llei. El 7 d'octubre es despenalitzen els anticonceptius

1978 El 7 d'octubre s'elimina del Codi Penal la figura de la dona com a víctima d'estupre i rapte, però encara es trigaria més de 10 anys a substituir la rúbrica "delitos contra la honestidad", pels delictes contra la llibertat sexual. El 21 de juny de 1989 es declara aquest concepte com un bé jurídic protegit

1981 El 13 de maig es reforma el Codi Civil per equiparar jurídicament marit i muller, atorgant la pàtria potestat i l'administració de béns als dos cònjuges. El 7 de juliol es formalitza la llei del divorci a Espanya

1985 El 13 de juliol se suprimeix del Codi Penal la punibilitat de l'avortament en tres supòsits: quan hi ha perill per a la vida, la salut física o psíquica de l'embarassada; quan l'embaràs sigui conseqüència d'una violació o quan el fetus presenti greus deficiències

Aquesta cronologia està extreta de l'Exposició de Fotografies de Pilar Aymerich "Els anys violeta 1976-1982", amb textos d'Elvira Altés

Cal una mica d'aire fresc

El concepte de gènere no forma part dels principis i axiomes que sustenten la professió periodística. Aquesta és una de les conclusions a les que ha arribat l'equip de recerca que ha rebut el primer Premi a la Investigació sobre Comunicació de Masses, concedit pel Consell de l'Audiovisual de Catalunya. Després de tres anys d'investigació dels mecanismes de producció d'informació, han constatat que els temes on les dones estan presents, o hi podrien ser, reben uns abordatges que oscil·len entre la indiferència, el desdeny, i, de vegades, l'intent de comprensió, tot barrejat i sense un criteri clar i estable sobre com encarar les qüestions de gènere i evitar l'ús d'estereotips.

D'altra banda, els responsables dels mitjans impresos es queixen del descens de venda de diaris i publicacions, una conseqüència, entre altres motius, de la creixent desconfiança que suscita la informació en la societat civil. Desinterès i descrèdit semblen amenaçar una professió que es considera a si mateixa garantia del sistema democràtic. Perills contra els que semblen incapaçs de reaccionar els responsables de les empreses de comunicació.

No tenim la solució, és clar, ni tampoc pretenem donar lliçons (som conscients de la humilitat del nostre treball), però podem suggerir que plantejar-se altres punts de vista pot ser una bona manera d'encarar la complexitat creixent que ens toca viure. Oblidar-se dels vells mites professionals, com el de l'objectivitat o el de l'emissor, de característiques universals que s'adreça a un hipotètic "lector", igualment desproveït de sexe i de gènere, pot ser un exercici saludable. Creiem que hi ha una perspectiva de gènere, necessària i complementària, que pot dotar la informació general de pluralitat i d'interès. No és la panacea, ni pretén resoldre els problemes de credibilitat que arrossega la professió, però potser obriria una escletxa en la ideologia periodística i, qui sap, igual s'hi podria colar una mica d'aire fresc i unes quantes milers de lectores que, ara per ara, no es poden reconèixer en la informació quotidiana.

Des d'aquesta publicació seguirem explicant la realitat que ens envolta a través de la nostra perspectiva. Una pràctica que, fins ara, ens ha anat prou bé, doncs la revista acaba de rebre un accèssit del premi Serrat i Bonastre pel primer número dedicat a les enginyeres. Un guardó que agraïm i que ens estimula a seguir endavant. ■

sumari

2 elles també hi eren

"Els anys violeta: 1976-1982

Fotos Pilar Aymerich, textos Elvira Altés

4-11 quan totes les dones

"Advocades: la lluita per a l'espai professional"

Per Elisabeth Alfaro, Laia Farrera, Regina Salanova i Romina Tomás i Elvira Altés

Fotos Pilar Aymerich

12-13 així ens veuen, així ens va

"Pel juny... cards lliris i roses"

Per Montse Puig

"Una dona, un tòpic"

Per Maria José Cantón

14-15 reflexions des del 21

El sexisme de les dones

Col·laboracions: Jorge M Reverte i Eva Piquer

Il·lustració Mariel

16 dones que remenen les cireres

Entrevista amb Maria Dolores Lorenzo,

directora d'Autonomia Personal i Benestar Social de l'ONCE

Per Montserrat Carreras

17 europa a l'abast

"França: regidores, però no alcaldesses"

Per Manolita Sanz

18-19-20 l'administració administrada

Informació sobre polítiques de gènere

Coordinada per Marta Corcoy

24 el tal·lós d'Aquil·les

"La píndola de l'endemà i els bisbes"

Per Nahir Gutiérrez

La Gata Lina

Per Gemma Sales

27 fina isegura, periodista d'altura

Guió: Joana Gallego

Il·lustració: Aina Albi

Altres seccions :

de cara a la paret amb les pífies d'empreses i institucions

l'estenedor d'idees, notícies, convocatòries i articles

sofregit Cultural activitats i creació artística

FOTO: PLUR AMERICH

Advocades: la lluita per a l'espai professional

En prou feines fa 70 anys que les dones poden exercir d'advocades, i en aquest període de temps ja han recorregut un llarg camí. Actualment, s'ha incrementat la seva presència en tots els col·legis d'advocats de l'estat espanyol, i en el de Barcelona representen el 35%. Si bé treballen a totes les branques del dret, només assoleixen la paritat exercint el Dret de Família. Casualitat? Elecció conscient? Determinisme? Aquesta és una aproximació de la professió en clau de gènere

Gemma Gazulla té 24 anys. Es va llicenciar l'any 1998 a la Facultat de Dret de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona. Ha treballat de secretària en un petit jutjat i ara prepara oposicions per ser jutgessa. En aquests dos anys s'ha trobat amb moltes dificultats per poder exercir com a advocada. Aquest fet va trencar amb les il·lusions i expectatives que tenia quan va sortir de la facultat. La seva joventut i inexperiència no li ha permès, potser, veure l'evolució del paper de la dona en les darreres dècades.

En el món del dret, les dones han anat guanyant terreny, sobretot, en els darrers deu anys, i la situació, tot i que encara es donen desigualtats de gènere, ha canviat.

L'especialitat segons el gènere

Si hi ha un element que caracteritza l'advocacia és la segregació horitzontal, és a dir, la distinció de gènere dins la mateixa professió. En termes d'especialitat, el

Dret Mercantil està molt més masculinitzat que, per exemple, el Familiar o el Matrimonial, liderats per les dones. Les 341 advocades especialitzades en Dret Mercantil representen el 21'3% del total de col·legiats (1.595), enfront els 1.254 homes que representen el 78'7% restant que exerceixen la mateixa branca. El Dret Familiar i el Matrimonial sembla que estan molt propers a les dones, potser pel diferent "procés de socialització" que han rebut respecte els homes, segons l'estudi "L'exercici de l'advocacia: una qüestió de gènere?", dels sociòlegs Carmen Gutiérrez, Andreu Lope i Teresa Torns. Hi ha una sèrie d'activitats, com són la cura o l'atenció de les persones, que incentiven les dones cap a aquests sectors. Francesca Comellas és advocada laboralista de Comissions Obreres. Es va llicenciar l'any 1984 a Barcelona i es va decantar cap a l'especialitat Matrimonial, tot i que des de fa deu anys treballa el Dret Laboral. Comelles ratifica la idea de que

"El gènere marca diferències i desigualtats, però, de vegades, aquestes diferències són invisibles per les pròpies advocades".

Teresa Torns,
sociòloga

moltes dones s'impliquen més en temes socials i qüestions relacionades amb la família: "És uns dels camps que les dones coneixem més o hi tenim més a dir, perquè en certa manera és el que ha estat històricament el món de les dones: la família. Potser per això, és lògic que moltes dones es plantegin la vessant del Dret Matrimonial".

Tot i així hi ha moltes advocades que no són conscients d'aquesta tendència ocupacional i, sense adonar-se'n, opten per la branca ocupada majoritàriament per les dones. Teresa Torns, sociòloga i coautora de l'estudi sobre les dones advocades ja esmentat, fa referència a aquest fet: "El gènere marca diferències i desigualtats, però, de vegades, aquestes diferències són invisibles per a les pròpies advocades". Per la seva banda, el sociòleg Andreu Lope opina que els homes tendeixen a decantar-se per la branca del Dret Mercantil. "S'estableix una relació entre el client i el professional que és diferent si es dona entre un advocat home o una advocada", explica Lope.

L'avocada Maria Teresa Pasqual va néixer a Lleida fa 38 anys. Especialitzada en Dret Matrimonial i Civil, treballa a Barcelona i a Santa Perpètua de la Mogoda. Considera que dins la branca del Dret Mercantil, aquest fet s'accentua més quan es tracten temes relacionats amb grans empreses. En la majoria de casos, els propietaris d'aquestes entitats són homes i, normalment, prefereixen l'assessorament legal d'un advocat home que el d'una dona. Segons Mercè Molina, advocada matrimonialista des de l'any 1977, el fet que hi hagi menys dones dedicades a la branca del Dret Mercantil respon bastant fidelment a la realitat. "La dona té dificultats per incorporar-se a despatxos o bufets de tipus mercantil o fiscal. La decisió pot ser voluntària, però també pot venir donada per les dificultats que troben a l'hora de treballar en aquest sector".

D'altra banda, en termes relatius, per les dones l'especialització en Mercantil no és tan prestigiosa com sembla. Hi ha una part de la professió que es feminitza i una altra part que es masculinitza. Potser la diferència es fa més palesa segons els temes. De la mateixa manera que els clients homes busquen certa agressivitat per defensar interessos de capital, la clientela femenina busca el suport de les advocades per a temes familiars. "Aquestes diferències són una qüestió de confiança que s'estableix d'igual a igual; d'home a home i de dona a dona", afirma Maria Teresa Pasqual. En la seva experiència professional, Pasqual es va decantar per la branca Matrimonial per una qüestió circumstancial. Senzillament, s'hi va trobar.

Les advocades coincideixen en l'opinió que és una feina molt dura pel fet que han de tractar amb molts problemes i que és difícil no involucrar-se personalment en aquests. Moltes vegades es troben fent el paper de psicòlogues. Maria Teresa Puntí té 37 anys i dos fills. Es va llicenciar l'any 1986 i en l'actualitat es dedica al Dret Civil al bufet Puigdecanet de Vic. Segons l'avocada: "Pel fet de ser dona, els clients t'expliquen més coses i és difícil deixar la feina al despatx i oblidar-te'n un cop ets a casa".

Mares i advocades

Les professionals de l'advocacia asseguren que es tracta d'una professió molt absorbent, que requereix moltes hores de dedicació. El treball del despatx continua a casa: noves lleis, casos complicats, documentació, etc. Homes i dones estan preparats per assolir aquestes tasques, però en el cas de la dona s'hi afegeix l'atenció als fills. Per les condicions biològiques de la dona, els fills poden suposar un fre en algun moment de la seva carrera professional. "Tenir fills limita l'exercici. Si no estàs en un despatx gran resulta molt difícil que puguis fer només mitja jornada. En aquesta professió si els matins estàs al jutjat, a les tardes tens les consultes. Per això resulta molt difícil compaginar les dues coses alhora. És un handicap enorme per les dones que volen ser mares", explica Mercè Molina. Per aquest motiu, Francesca Comellas, advocada laboral de Comissions Obreres, ha optat per no tenir fills. Ha vist les dificultats amb les quals s'han trobat les seves companyes en el moment de compaginar la feina amb la vida familiar: "Tinc companyes que sí que tenen fills i entenc que és molt dur. A l'hora de la veritat, el dia a dia, tothom ha de treure's la mateixa feina, siguis home o dona, tinguis fills o no. Per més que hi hagi una teòrica igualtat, no hi ha els mitjans per poder fer compatible el món que cada dona té a part de la feina professional. Però això no és un problema de l'empresa sinó de la societat". Lourdes Torres, advocada de matrimonial i civil, membre de la Comissió de Dones Advocades, ratifica aquesta idea: "Les advocades no tenim límit d'horaris. Tenir fills dependrà de l'organització que tingui cadascú. Conec alguns casos i per tenir-los has de comptar amb alguna persona que els vigili a casa". Maria Teresa Pasqual també considera que tenir fills limita molt la seva feina. Segons ella, el problema de tenir fills no és el fet de tenir-los, sinó que no se'ls pot dedicar tot el temps que necessiten perquè tinguin una bona educació. Per aquest motiu, ella també ha optat per no tenir fills.

Per a altres dones, en canvi, tenir fills no limita la seva feina professional. "El que volen les empreses són resultats. Tant els fa que siguis home o dona. Si una dona demostra que val no hi ha cap impediment. Però, normalment, quan tens fills, és la mateixa dona qui s'adona que li compensa més estar amb la seva família i no dedicar tantes hores a la feina", afirma Maria Teresa Puntí, advocada civil, que està casada i té dos fills. L'opció de compaginar la vida professional amb la familiar ha fet que moltes dones optin per formar bufets independents, igualment eficients però amb un ritme de treball adequat a les seves necessitats i responsabilitats familiars.

El prestigi d'una professió liberal

Com la majoria de professions liberals, l'advocacia vista des de fora té un cert prestigi per als ciutadans i una visió idealitzada del que representa el dret, com ho demostra el fet que és la llicenciatura amb més alumnes (per davant d'Econòmiques i Empresariales), però la concepció que tenen les pròpies advocades és molt

"La dona té dificultats per incorporar-se a despatxos o bufets de tipus mercantil o fiscal. La decisió pot ser voluntària, però també pot venir donada per les dificultats que troben a l'hora de treballar en aquest sector",
 Mercè Molina,
 advocada

"El que volen les empreses són resultats. Tant els fa que siguis home o dona. Si una dona demostra que val no hi ha cap impediment. Però, normalment, quan tens fills, és la mateixa dona qui s'adona que li compensa més estar amb la seva família i no dedicar tantes hores a la feina", Maria Teresa Puntí, advocada

més realista. "El prestigi social de l'advocat ha anat decreixent. És una carrera molt dura i qui busca èxit i enriquiment econòmic no ho aconsegueix", afirma Mercè Molina.

Malgrat tot, molts estudiants de dret mantenen aquesta il·lusió per la seva professió, i es preparen a la facultat per tirar endavant aquest repte. Segons Gemma Gazulla, "Són les noies les que obtenen més bones notes i les que tenen més capacitat de sacrifici per oposar". Un cop acabada la carrera, són, majoritàriament, les noies les que decideixen fer oposicions, mentre que els nois prefereixen incorporar-se al món laboral. Les oposicions al món de la magistratura són càrrecs que requereixen una gran capacitat d'estudi, paciència i dedicació constant. La majoria d'advocades coincideixen en dir que aquestes són qualitats que les dones tenen més desenvolupades que els homes. Gazulla creu que les noies es decanten per aquesta opció perquè càrrecs com, per exemple, el de jutgessa donen més seguretat pel seu caràcter vitalici, que no pas la professió liberal d'advocada com a tal. De fet, cada vegada hi ha més dones jutges. Les dades de les quatre últimes promocions de l'escola judicial revelen que el 63% dels alumnes són dones i el 37% homes. Tot i haver guanyat terreny, en l'actualitat dels 3.421 jutges en exercici, el 63'69% són homes i el 36'31% dones.

Igualtat o desigualtat en la professió

Com a totes les professions liberals, hi ha el debat sobre si la dona ha aconseguit equiparar-se a l'home o si encara es manté en un segon pla per raó de sexe. Avui en dia, ja no ens resulta sorprenent trobar dones que exerceixin l'advocacia o altres branques del dret. Mercè Molina, advocada matrimonial, opina sobre la necessitat que hi hagi una representació femenina als Col·legis

d'Advocats que sigui fidel a la realitat: "Penso que estaria bé que els Col·legis d'Advocats i els òrgans de govern fossin ocupats per dones en la mateixa proporció en relació a les professionals que estem exercint. Fins ara, aquestes institucions han estat un reducte dels homes i avui dia ho continuen sent". La percepció que tenen la majoria de dones advocades és que han anat guanyat terreny en el camp de la justícia i les seves pròpies experiències són un exemple d'aquest fet. Generalment, cap d'elles s'ha sentit discriminada o marginada pel fet de ser dona. "Personalment, crec que el nombre de dones al món judicial, avui dia, està molt igualat en relació als homes. Abans era diferent, hi havia menys dones advocades, i sobretot menys jutgesses", diu Maria Teresa Pasqual, advocada matrimonial, fent referència a la diferència de gènere en la professió.

Maria Teresa Puntí, advocada especialitzada en Dret Civil, tampoc pensa que hi hagi una desigualtat entre els dos sexes a l'hora d'exercir la seva feina. Creu que en la pràctica de l'advocacia tant serveix un home com una dona, però que la diferència es pot trobar en les seves responsabilitats familiars.

La percepció que es pot extreure de l'estudi "L'exercici de l'advocacia: una qüestió de gènere?" és que la consciència que hi ha desigualtat de gènere o algun tipus de discriminació social la tenen més aquelles dones advocades que van obrir camí en els inicis de la professió. Aquestes advocades, que van ser les pioneres a l'hora d'exercir en el món del dret, sí que senten que encara no s'ha aconseguit la igualtat plena.

Pocs càrrecs de responsabilitat

Pel que fa als càrrecs de responsabilitats al Col·legi d'Advocats de Barcelona, la presència de les dones és considerablement inferior a la dels homes advocats. No s'ha donat el cas de cap advocada degana, i dels 116 col·legiats que han format part de la Junta de Govern del Col·legi únicament 17 han estat dones, segons l'estudi "L'exercici de l'advocacia: una qüestió de gènere?".

El nombre de dones en els càrrecs de Presidència i Vicepresidència és baixa, però augmenta en els càrrecs de Secretaria i de Vocals. En canvi, l'única plaça de Tresoreria està ocupada per una dona.

L'edat és un dels factors determinants en l'ocupació de càrrecs de responsabilitat. La major presència d'advocades en càrrecs d'importància es dona en el tram d'edat dels 40 als 50 anys, seguit de les dones entre 30 i 40 anys. El cas contrari es dona en els homes, col·lectiu en el qual l'ocupació de càrrecs augmenta amb l'edat.

Dels 331 càrrecs de responsabilitat del Col·legi d'Advocats de Barcelona, 223 són ocupats per homes i 108 per dones, és a dir, la presència femenina és menys de la meitat de la masculina. Deixant de banda el càrrec de vocal, on hi ha més presència de dones en

ostentar menor responsabilitat, la diferència entre homes i dones és major, arribant, fins i tot, a triplicar-se.

Actualment, dues dones estan lluitant per un dels càrrecs més importants al Col·legi d'Advocats de Barcelona. El 21 de juny se celebraran les eleccions al càrrec de degà, a les quals s'han presentat quatre candidatures. Els prop de 16.000 col·legiats hauran d'escollir entre Montserrat Pinyol, Teresa Cervelló, Jaume Alonso-Cuevillas i Joan Maria Xiol. La presència d'aquestes quatre candidatures ha provocat que sigui un dels comicis més disputats dels últims anys, també a causa de la força amb què han entrat aquestes dues advocades.

Montserrat Pinyol va néixer l'any 1950 a Barcelona. Casada i amb un fill, porta 26 anys exercint en la especialitat de Dret Civil. A més, és membre de la comissió de dret de la construcció del Col·legi de Barcelona, de la comissió de dones de l'Associació Catalana de Dones de Carreres Jurídiques, presidenta de la Federació de Mutualitats de Catalunya i professora de l'Escola de Pràctica Jurídica.

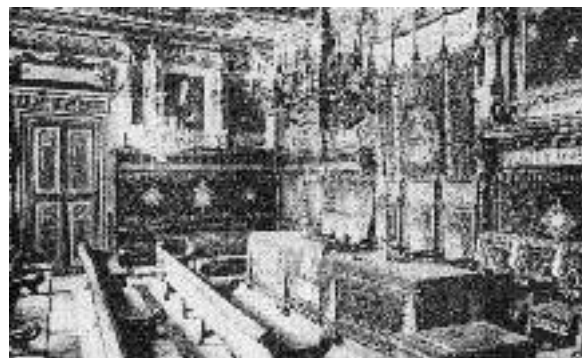
Per la seva banda, Teresa Cervelló va néixer a Montblanc fa 51 anys. Com Pinyol, està especialitzada en Dret Civil. Col·legiada l'any 1972, està casada i té dos fills. Actualment és membre del consell rector de l'Escola de Pràctica Jurídica i professora associada de Dret Civil a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Ha estat membre de la secció de Dret Civil i de Dret de la Construcció al Col·legi de Barcelona.

Compromís social

En aquesta professió hi ha una encomiable tradició de lletrats i lletrades que incorporen al seu univers professional el compromís i la responsabilitat social vers les persones i els col·lectius més desfavorits. Aquest és el cas de Marga Trallero, una advocada de 54 anys que quan va començar a exercir, fa 23 anys, va orientar-se cap al Dret Laboral. Ben aviat, però, es va adonar que podia harmonitzar la seva professió i el feminisme: "Vaig voler canalitzar les meves inquietuds de manera que s'adaptessin al meu tarannà". Així, és cofundadora del

FOTO PILAR AYMERICH

ANTIGA SEU DEL COL·LEGI D'ADVOCATS, A LA CASA DE L'ARDIACA.

Grup l'Alba, un col·lectiu interdisciplinari que l'any 1981 va organitzar-se per atendre els problemes de violència i maltractaments de les dones. Van ser pioneres a tot l'estat espanyol i, des d'aleshores han seguit treballant en aquest camp gestionant la casa refugi de l'Ajuntament de Barcelona i atenen les consultes d'aquesta problemàtica en l'Equip d'Atenció a la Dona, un servei municipal per a dones que compta amb psicòlogues, assistents socials i advocades. "Hi ha gent que no servim per fer proselitisme i donar discursos -diu Trallero- però, en canvi, es pot aplicar un sentit de justícia a la vida quotidiana i a la pràctica professional, assessorant la clientela i fent entendre com funciona el sistema judicial". Marga Trallero, que des de fa 20 anys comparteix despatx amb altres dues advocades, es dedica al Dret de Família, però també s'ha especialitzat en assessorar i atendre als professionals i usuaris dels serveis socials de diversos ajuntaments.

Els maltractaments domèstics i la violència cap a les dones mobilitza una bona part del col·lectiu d'advocades i també d'advocats, com ho demostra el servei que ha muntat la Comissió de Dones Advocades. Montserrat Campillo Paradell, membre de la Permanent de la Comissió i de l'Associació Catalana de Dones de Carreres Jurídiques, és una advocada de 43 anys, que va aconseguir una de les sentències més significatives en el tema dels maltractaments. El magistrat Santiago Vidal, va fallar en contra d'un home que havia apallissat i sotmès la seva companya a la vexació d'introduir-li el cap violentament a la tassa del wàter, considerant-lo responsable d'un "delicte de tracte degradant amb menyspreu greu de la integritat moral de la víctima", amb la condemna d'un any de presó, l'arrest de sis caps de setmana i una indemnització econòmica. Aquesta sentència ha estat confirmada per la secció tercera de l'Audiència Provincial de Barcelona el 17 d'abril de 2000. Per Campillo té importància perquè és "la primera vegada que un delicte de tracte degradant, dins el capítol de tortures, que fins ara només era imputable als funcionaris públics, s'ha equiparat a una situació de maltracta dins l'àmbit privat".

"Són les noies les que obtenen més bones notes i les que tenen més capacitat de sacrifici per oposar",

Gemma Gazulla,
llicenciada en Dret

"Es pot aplicar un sentit de justícia a la vida quotidiana i a la pràctica professional, assessorant la clientela i fent entendre com funciona el sistema judicial",
Marga Trallero,
advocada

Distribució de les especialitats per sexe

Branca	Dones	Homes	Total	%Dones	%Homes
Fiscal	98	458	556	17'63	82'37
Mercantil	341	1.251	1.595	21'38	78'62
Processal	21	72	92	22'58	77'42
Administratiu	126	364	490	25'71	74'29
Internacional	59	167	226	26'11	73'89
Laboral	158	423	581	27'19	72'81
Civil	434	1.127	1.561	27'8	72'2
Família	236	241	477	49'48	50'52
Estrangeria	19	11	30	63'33	36'67

CARLES BARÓ (1944). EL DELICTE ECOLÒGIC

"Les dones tenen tendència a anar a buscar una dona quan tenen problemes de família". Maria Teresa Suñol, advocada

Dones amb toga

La Comissió de Dones Advocades és un dels organismes que conformen el Col·legi d'Advocats de Barcelona. Aquesta comissió actualment està integrada per onze dones que intenten conscienciar als seus companys sobre allò que afecta al col·lectiu femení en el nostre entorn social.

La tasca de la Comissió es basa, entre altres coses, en l'estudi i la discussió de les diferents lleis que afecten les dones, així com de les propostes legislatives i la seva aplicació pràctica. Durant tot l'any se celebren reunions, jornades i col·loquis des del punt de vista del gènere i des de les perspectives històriques, psicològiques o socials. A més, la comissió dóna suport legal a altres grups o associacions que treballen qüestions vinculades amb el món jurídic i amb la dona, com, per exemple, els temes relacionats amb la immigració.

Segons Maria Teresa Suñol, membre de la permanent de la Comissió de Dones Advocades, l'organisme "s'interessa per tot allò que afecti les dones i que, d'alguna manera, estigui relacionat amb els seus problemes". La comissió, però, no es vol limitar a la qüestió estrictament jurídica, sinó que vol que hi hagi una perspectiva de la dona en general. Per aquest motiu, les activitats que s'organitzen compten amb el suport de professionals d'altres branques no jurídiques com, per exemple, la sociologia, la psicologia o la història. Es tracta de donar a conèixer la realitat dels problemes que es plantegen en tota la seva dimensió i no només des del punt de vista jurídic.

Entre altres coses, la Comissió ha organitzat des del mateix Col·legi cursos especials i conferències per a advocats i advocades sobre necessitats específiques de determinats sectors de població. Aquest és el cas, per exemple, de les dones maltractades. Des de la comissió s'intenta orientar als professionals sobre com treballar amb aquest col·lectiu. Segons Maria Teresa Suñol, el seu objectiu és que "la gent pugui anar a l'advocat i que aquest tingui un mínim coneixement del que està passant".

L'assetjament sexual i la pràctica penal i laboral són altres dels temes presents en l'activitat diària de la comissió. Segons Maria Teresa Suñol, les sentències per aquests delictes depenen en general de la visió masculina de la societat i dels jutges que exerceixen. Actualment, s'ha intensificat el nombre de dones juristes que tracten aquests problemes.

La Comissió també s'ha ocupat de la Llei d'Asil i d'Estrangeria i la seva relació amb les dones. Normalment, aquest col·lectiu té més problemes per accedir al món de la justícia o està més marginat des de la seva pròpia cultura. Per això, des de la Comissió de Dones Advocades s'intenta potenciar i animar a aquestes dones a que confiïn en la justícia.

D'altra banda, l'organisme dóna molta importància a la branca de Dret Matrimonial, ja que és una de les més feminitzades de la professió i a la que s'hi dediquen més advocades. Segons Maria Teresa Suñol "les dones tenen tendència a anar a buscar una dona quan tenen problemes de família". En els últims dos anys s'han celebrat dos actes relacionats amb aquest tema: la conferència col·loqui "La fiscalitat del matrimoni i les seves crisis: nul·litat, separació i divorci", el 6 de maig de 1999 i la conferència "Comentaris, reflexions i crítiques dels processos matrimonials de la nova Llei d'Enjudiciament Civil (LEC)", el 18 de desembre de l'any passat.

La Comissió de Dones s'ocupa, a més, de les futures advocades que encara són a la facultat. Per això ha encarregat l'estudi citat anteriorment, per conèixer i orientar els estudiants sobre el futur de la professió. ■

**Elisabeth Alfaro, Laia Farrera,
Regina Salanova, Romina Tomás**

Anna Maria Pibernat, **advocada i Secretària de la Junta de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona**

"El gènere i la classe s'entrecreuen"

D'ençà que va acabar la carrera i es va col·legiar, l'any 1974, va exercir mantenint despatxos oberts a Barcelona, Mataró i Santa Coloma de Gramenet. No recorda que fos especialment difícil inserir-se dins la professió, ni que hi hagués poques dones durant la carrera, ni després, mentre participava en les Comissions de Defensa i de Dret Penal del Col·legi. Recorda, això sí, que hi havia advocades com la Magda Oranich que feia algun temps que treballaven i ja eren punt de referència. Per això assegura que en aquella època les noies, com els nois, volien dedicar-se professionalment a exercir i creu que així ha estat per a la majoria de les seves companyes de facultat.

- El fet que s'hagi especialitzat en Dret Privat, Laboral, de Família i en Responsabilitat Civil Sanitària ha estat una manera de fer-se un lloc en la professió?

- No, en absolut. Si hagués volgut fer-me un lloc en la professió m'hauria dedicat a l'urbanisme, que era el que en aquella època tenia prestigi. Suposo que si hagués fet urbanisme, ara estaria més ben situada. Després amb el temps te n'adones del que calia haver fet, però en els anys 70 eren molt importants els moviments socials i em va interessar el dret laboral i d'aquí vaig passar al privat (arrendaments, contractació).

- I el dret de família?

- Va venir després de dedicar-me a

FOTO PILAR AYMERICH

"...per exercir la professió s'ha de tenir un què de mal geni, tant si ets home com si ets dona."

tota la resta. Quan vaig començar no hi havia separacions ni divorcis. Això va arribar més tard, com una demanda de la clientela, doncs era un tema d'inquietud social propi de l'època.

- I aquestes inquietuds socials eren compartides per homes i per dones?

- En el moment que vaig començar sí. Amb el temps, el Dret de Família, les qüestions de maltractaments de dones i d'infants s'han anat decantant com una preocupació de les

dones, com un aspecte de gènere.

- Quan s'han de triar les opcions professionals sembla que els homes es decanten més per Mercantil, Urbanisme, etc., que poden donar carreres més reeixides des del punt de vista econòmic i de prestigi i, en canvi, hi ha una tendència de les dones cap al Dret de Família... Per què creu que passa?

- El perquè no ho sé. Crec que els homes fan de tot, potser tiren més

cada vegada que és perd un plet suposa un disgust terrible que no té res a veure amb l'alegria de guanyar-los, encara que n'hagis guanyat molts.

cap al Mercantil, però també fan família, Laboral, Privat, sense distinció i potser sí que les dones s'han quedat amb un superàvit de Dret de Família.

- Des del Dret Romà que a les dones se'ls ha prohibit representar a d'altres en els litigis i hi ha un text de Las Partidas, vigent des del 1348 que deia que quan les dones perden la vergonya és cosa forta sentir-les i competir amb elles. Creu que les dones advocades poden fer por?

- No, por en aquest sentit, en absolut. Ara, per exercir la professió s'ha de tenir un què de mal geni, tant si ets home com si ets dona. No s'ha de ser impertinent ni mal educat però s'ha de saber treure el geni en un moment determinat.

- Quines són les qualitats i avantatges amb les que compten les advocades per dur a terme la seva feina?

- Penso que som molt capaces d'agafar l'aspecte ampli d'un problema i, a la vegada, som també molt concretes. Suposo que és conseqüència de la manera com organitzes la família, que també serveix per la professió. Aquesta seria una qualitat i en avantatges podem dir que hi ha molts clients que queden contents i després busquen dones advocades perquè els representin.

- Hi ha qui diu que les dones poden incorporar a les professions liberals les característiques de gènere amb les que han estat socialitzades, és a dir, responsabilitat, sensibilitat, comprensió i atenció cap als altres. Aquest comportament podria fer més fàcil l'apropament cap a les persones que assessoren?

- Sí, sí, hi estic d'acord. Però això no vol pas dir que tinguis més clientela, o que estiguis més valorada, ni que t'acreditis més bé. És només que tenim aquesta capacitat d'interpretar millor.

- Com s'ho va fer per compaginar la maternitat i la feina?

- Vaig tenir el fills quan ja era bastant gran, tenia 38 anys i ja estava una mica situada professionalment, que és al què em vaig dedicar en primer lloc. Quan va néixer el meu primer fill va començar una època de clausura: la meua vida era feina i família, no feia res més. Vaig compaginar-ho amb l'ajut dels meus pares, amb cangurs... però així com et dic que hi ha igualtat en l'àmbit professional, en el tema familiar resulta més difícil pel fet de ser dona.

- En el seu àmbit costa implantar la feminització en el llenguatge. Per exemple, en el seu currículum diu Vicepresident i Secretari del Col·legi.

- Sí, és una cosa volguda perquè em vaig trobar que quan deia Secretària del Col·legi em prenien per una administrativa. D'aquesta manera, com a Secretari intento introduir en femení allò que és masculí i donar-li els atributs que realment té. Entre secretari i secretària hi ha una separació abismal, a diferència d'advocat i advocada, que no n'hi ha. Malgrat tot, a mi em sona més bé que em diguin advocat.

- Quina ha estat l'alegria més gran i el disgust més fort que s'ha endut en la seva vida professional?

- L'alegria més gran la vaig tenir quan vaig guanyar un plet en unes eleccions en les que vaig demostrar que faltava un vot per correu i les van haver de repetir. Aquella lluita que va durar 5 o 6 anys es va convertir en una alegria fantàstica quan vam trobar aquell vot. D'altra banda cada vegada que es perd un plet suposa un disgust terrible que no té res a veure amb l'alegria de guanyar-los, encara que n'hagis guanyat molts. És terrible, no puc explicar-ho.

- Què han de fer les noies que estan estudiant dret per fer d'advocades?

- Posar un despatx que estigui obert les 24 hores del dia. Que juguin fort i no s'ho prenguin com una feina parcial. Un despatx, un telèfon fix i una secretària fixa ja donen potència.

- Com a col·laboradora dels mitjans de comunicació, quina imatge creu que es dona de les dones advocades?

- Quan es tracta d'informació, de tertúlies i debats crec que es dona una informació real. Quan entrem en l'espectacle i l'entreteniment, llavors es donen els estereotips més caducs. Per exemple: la dona jove, de perruqueria, emprenedora i una mica trepa en contraposició a la que no està interessada en pujar de categoria ni en guanyar diners, que llavors es presenta com una dona lletja, baixa i una mica desgraciada.

- Es pot dir que l'advocacia és una professió masculina?

- Dividiria la professió en dos estatus. D'una banda la classe mitjana i baixa l'assessoren dones, per tant està feminitzada i, per l'altra, la classe mitjana i alta l'assessoren homes i està masculinitzada. El gènere i la classe s'entrecreuen. ■

Elvira Altés

L'accés a l'advocacia: El cas de Barcelona

A principis del segle XX, la dona tenia prohibit l'accés a l'exercici professional de l'advocacia, a Espanya.

Aquesta situació existia "gràcies" a la Partida, una llei provinent de l'Edat Mitjana, que impedia expressament a les dones aquesta possibilitat, amb clars fonaments i reminiscències del Dret Romà Imperial. Ara bé, el fenomen al nostre país de l'exclusió femenina per a la pràctica de l'advocacia segueix la mateixa línia que a d'altres països del món, excepte el precoç exemple d'Estats Units, que van admetre la dona en el fòrum professional dins del primer quart del segle XX, segons he exposat en el meu llibre *Mujer y Abogacía* (València, 1998).

Efectivament, la dona a Espanya s'incorpora a l'advocacia en el primer terç del segle XX i per a dues vies diferents: pel permís exprés del col·legis, que deroguen la norma, com va passar en el Col·legi d'Advocats de Madrid, el 1920, i per la via de facto, per simple admissió consentida per les Juntes de Govern dels Col·legis d'Advocats, com va ser el cas de gairebé mig centenar de Col·legis.

El cas particular de Barcelona

El Col·legi d'Advocats de Barcelona admet les dones per a l'exercici professional per via estatutària particular el 7 de novembre de 1921, però no és fins uns anys més tard quan s'incorporarà María del Pilar Padrosa Allué. La primera advocada col·legiada neix a Barcelona l'11 d'octubre de 1906, filla d'Enric Padrosa (natural de Crespià), de professió agent de negocis, i de Flora Allué Duazo (natural de Panticosa). Posteriorment, María del Pilar Padrosa va ser emancipada per la seva mare en virtut d'Espectura autoritzada pel Notari de Barcelona Sr. Cesáreo Martínez Conde, amb data de 21 de novem-

bre de 1929.

Pilar Padrosa va obtenir el títol de Llicenciada en Dret per la Universitat de Barcelona l'11 de gener de 1930. Després, en estat de soltera, va presentar la sol·licitud d'ingrés al Col·legi d'Advocats de Barcelona el 19 de febrer de 1930 –sent admesa el 21 de febrer d'aquell any– amb la intenció inicial expressa de no exercir la professió. El mateix dia d'instar la seva incorporació, Pilar Padrosa va sol·licitar plaça entre els Lletrats del Torn d'Ofici, i va exercir efectivament la professió entre els períodes de l'1 de gener de 1931 al 9 de febrer de 1933 –ocupant plaça de Torn d'Ofici al 1931 i 1932– i entre el 20 de desembre de 1938 a l'1 de febrer de 1939.

Els seus mèrits acadèmics la van fer creditora de concessió pel Col·legi d'Advocats de Barcelona de distincions: obté la Beca "Maurici Serrahima", convocada per els cursos acadèmics 1927-1928 i 1928-1929, i el Premi Extraordinari de Llicenciatura "Duran i Bas", com a guanyadora de l'examen d'oposició celebrat el 19 de desembre de 1929. Pilar Padrosa va ser baixa definitiva, a petició pròpia, en el Col·legi d'Advocats de Barcelona el 22 de novembre de 1954.

A partir de llavors, i a tots els Col·legis d'Advocats, en general, es produeix un continu i progressiu fluir d'incorporacions femenines a l'Advocacia, fins al punt que avui dia existeix una tendència cada vegada major cap a una feminització de la professió, ja que el nombre de dones supera al d'homes en alguns Col·legis professionals. ■

José Santiago Yanes Pérez, advocat Santa Cruz de Tenerife

MARÍA DE LA ASCENSIÓN CHIRIVELLA MARÍN (VALÈNCIA, 1983 – MÈXIC D.F., 1980) VA SER LA PRIMERA DONA LLICENCIADA EN DRET A ESPANYA (1921). EL SEU PARE I UN GERMÀ EREN PROCURADORS DELS TRIBUNALS. VA SER LA PRIMERA DONA ADVOCADA D'ESPANYA. VA ACCEDIR PER LA VIA DE FACTO EL 12 DE GENER DE 1922 DAVANT EL COL·LEGI D'ADVOCATS DE VALÈNCIA.

Pel juny... cards, lliris i roses

Ales dones de l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya (ADPC) que al llarg de l'any fem diverses activitats de caire seriós i científic, com seminaris, estudis, jornades, debats, publicacions... ens agafa la febre de la Festa un cop comença la primavera.

Sí, aquesta és la nostra festa, amb nou anys de tradició, i perquè així ho sentim, també la gaudim, tot i que prèviament la treballem. Treballem i ens esforcem perquè els nostres guardons periodístics siguin atorgats en companyia d' homes i dones de la professió, de representants de les empreses que, any rere any, ens ajuden a patrocinar la Festa.

El marc d'aquesta lúdica trobada serà l'Espai Sutton, una sala amb tradició de "ballaruga" i música en directe, al centre de Barcelona. Ens agrada l'enrenou de l'entrada on les persones es saluden tot canviant la invitació per una bossa d'obsequis.

És la nostra Festa Major i per això encarreguem a una companya periodista, que ens faci una mica de glossa de la trobada, que en diem el pregó. Enguany, la pregonera d'honor serà la periodista Núria Ribó. Recordem que en anteriors edicions ho han estat l'Isabel Clara Simó, la Milagros Pèrez Oliva o la Margarita Rivière. En aquest novena edició, l'encarregada de conduir l'acte serà la Pepa Fernández, periodista de Radio Nacional de España.

El Card i El Lliri d'enguany

En l'elecció dels premis periodístics El Card i El Lliri hi participen totes les sòcies, bé votant personalment, per telèfon, per carta o per correu electrònic. Un cop recollits tots els vots, organitzem un dinar-fòrum on analitzem les propostes de candidats i sospesem els mèrits, les pifies, els encerts i els errors. Discutim amb ganes sobre els diaris i revistes, les emissores de ràdio i les graelles de televisió i, finalment, decidim per votació els futurs guardonats. La finalitat d'aquests premis és una estirada d'orelles, en el cas d'El Card, per unes manifestacions o per tota una trajectòria despectiva o poc atenta en les qüestions d'igualtat i en els temes de gènere. El Lliri representa una felicitació per la seva sensibilitat en el tractament d'aquests temes.

Al llarg de les edicions de la Festa, ens hem trobat amb les reaccions més diverses, sobretot d'El Card, des dels que han encaixat l'avis, amb esportivitat i sentit de l'humor (Mikimoto (1994), Lluís Bassets –El País- i Rafel Jorba –La Vanguardia- (1997) i Ferran Monegal (2000) fins aquells cards que ni han contestat, ni han volgut venir, per no explicar alguna trapelleria de mal gust, com la que va fer Xavier Sardà per mostrar com es va sentir d'ofès amb El Card.

L'acceptació dels Lliris és més amable i divertida. Per la nostra galeria d'amics lliris hem vist passar en Joan Barril (1993), Iñaki Gabilondo (1994), J.V. Marquès

(1995), l'equip de Línia 900 de TVE Sant Cugat (1996) o Vázquez Montalbán (2000). Però de tots ells, en Forges (1997) i en Kim Manresa (1999) són els lliris més perfumats de l'Associació i, curiosament, tots dos treballen amb la imatge.

Aquest any atorgarem per tercera vegada la Rosa del Desert, un premi homenatge a aquelles dones que van ser pioneres en el camp del periodisme. Les nostres Roses del Desert han estat l'Anna Murià, l'Anna Maria Martínez Sagi (1999) i la Teresa Pàmies i la Carmen Alcalde (2000).

Amb els premis El Card, El Lliri, i la Rosa del Desert plantegem una reivindicació perquè els mitjans de comunicació tractin de forma adequada i transversal les dones, però intentem fer-ho de manera amistosa i lúdica. No cal dir que el dia 14 de juny a l'Espai Sutton totes i tots hi esteu convidats!

Montserrat Puig

Montserrat García Rius ha fet les escultures del Card i del Lliri 2001

L'escultora Montserrat García Rius, que va néixer i viu a l'Hospitalet de Llobregat, té una important trajectòria professional, ha rebut nombrosos premis i ha fet exposicions arreu. El darrer treball que està preparant és la imatge de Sant Francesc d'Asís per a l'absis de l'església de la Sagrada Família.

El fet de què l'Associació de Dones Periodistes li encarregués la creació de les escultures d'El Card i El Lliri d'enguany li ha fet molta il·lusió. "És una forma de col·laborar amb una entitat on les dones són protagonistes", afirma.

El material dels quals estan fets els guardons és refractari, cuit en alta temperatura amb una base de marbre de travertí. Segons l'autora, "el resultat serà d'uns símbols moderns, molt entenedors, encara que dins d'una línia abstracte". ■

Una dona, un tòpic

Dins les redaccions dels diaris encara es reproduïen els mateixos estereotips femenins basats en la bellesa buida de les belles sirenes; la perversitat i l'ambició, simbolitzades per les vídues negres; i el poder, l'agressivitat i la inflexibilitat de les dames de ferro. Esbrinar les causes d'aquest fenomen és el que pretenia la investigació "La premsa diària per dins. Mecanismes de transmissió d'estereotips de gènere en la premsa d'informació general", dirigida per Joana Gallego i finançada per l'Instituto de la Mujer.

Carmen Alborch, diputada socialista al Congrés, va presentar aquesta recerca el passat 7 de maig dins el marc de les jornades de discussió "Belles sirenes, vídues negres i dames de ferro. Construcció dels estereotips de gènere als mitjans de comunicació", sota els auspicis del Departament de Periodisme de la UAB, el Col·legi de Periodistes de Catalunya i l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya. L'exministra de Cultura va emfasitzar la seva bona relació amb els mitjans de comunicació, encara que va remarcar el fet que les polítiques són observades pels mitjans fins i tot en moments de la seva vida privada, cosa que no pateixen els polítics. D'altra banda, quan els mitjans parlen de les polítiques encara en destaquen el seu atractiu físic (o la manca), la seva situació familiar o una ambició o fermesa poc femenines.

Periodistes i investigadors, universos paral·lels

Aquestes jornades van constituir un espai de discussió i reflexió sobre l'excés d'imatges estereotipades de dones als mitjans de comunicació i les possibles causes d'aquesta pràctica.

L'equip de la recerca que es presentava ha viscut l'ambient de les redaccions d'*El País*, *La Vanguardia*, *El Periódico de Catalunya* i *Avui*, a més de l'Agència EFE, per copsar-ne les rutines, els comportaments, les acti-

tuds dels periodistes, especialment vers les qüestions relacionades amb el gènere. La conclusió global del treball apunta que els diaris construeixen el seu discurs sense contemplar de manera coherent i estable la diferent posició social ocupada per homes i dones, fonamentalment perquè aquesta idea escapa dels esquemes mentals dels i les periodistes. En aquest sentit, Margareta Melin-Higgins, professora de la Universitat de Malmö (Suècia), va descriure una cultura periodística dominant que s'imposa de forma natural entre els professionals del periodisme. És una versió masculina del periodisme,

CARME ALBORCH, JOANA GALLEGO I ROSA Mª FERNANDEZ A LA INAUGURACIÓ DE LES JORNADES DE DISCUSSIÓ

però tots i gairebé totes la consideren com a versió objectiva, única i vertadera.

Confirmant-ho, les dones periodistes que van participar a les jornades difereixen de la visió dels investigadors i investigadores. Patrícia Tubella, cap de secció d'Internacional de *La Vanguardia*; Rosa Massagué, responsable de relacions exteriors d'*El Periódico de Catalunya* i Mª Teresa Coca, redactora d'*Economia d'Avui* consideren que, per sobre de tot, són professionals i fan les mateixes feines que els homes. Milagros Pérez-Oliva, redactora en cap d'*El País*, es va mostrar més crítica i preocupada, i va afirmar: "Ens trobem en un moment d'involució (...). S'han donat per assumides les idees que es defensaven als anys 80 quan realment encara no n'estan, d'assumides". Segons Pérez-Oliva, els temes que afecten directament a les dones, com la lluita per la igualtat laboral, es consideren superats i quan una periodista els proposa corre el risc de ser desvaloritzada com a professional. Els directius dels diaris estudiats en la recerca, Vicent Sanchis (director d'*Avui*), José Antonio Sorolla (director adjunt d'*El Periódico de Catalunya*), Enric Juliana (sots-director de *La Vanguardia*) i la delegada

d'Efe a Barcelona, Esther Grávalos, es van apropar al tema amb una actitud receptiva, encara que eludint la seva quota de responsabilitat. Sanchis i Grávalos són els únics que creuen que es podrien millorar algunes coses.

Aquesta trobada entre professionals i investigadors al voltant d'un tema tan viu va interessar a una audiència nombrosa i va generar debats intensos i enriquidors.

Premi a la investigació

La recerca presentada durant aquestes jornades ha rebut el XIII Premi a la Investigació sobre Comunicació de Masses, concedit pel Consell de l'Audiovisual de Catalunya, per unanimitat. La professora Joana Gallego ha dirigit un equip format per Elvira Altés, Jaume Soriano, Mª Eugenia Melús i Mª José Cantón. Es tracta d'un treball subvencionat per l'Instituto de la Mujer que s'ha dut a terme durant els tres darrers anys. Cal destacar l'ús d'una metodologia gens freqüent en els treballs de Comunicació, l'observació dels participants dins el seu propi context, les redaccions periodístiques en aquest cas. El jurat ha valorat el seu rigor, així com el seu valor prospectiu i d'aplicació pràctica. **Mª José Cantón**

FOTO AMADIA SANTOS

El sexisme de les

Al treball, a la llar i al pecat

Per **Jorge M. Reverte**

Resumiré, abans que res, les meves poques credencials per atrevir-me a parlar d'aquest assumpte tan espinós: vaig néixer d'una dona, em vaig criar amb tres germanes i vaig fer el servei militar. Això darrer, em va conduir a perdre tot l'interès pel món dels homes, perquè ho vaig aprendre tot sobre ells només en catorze mesos. Vaig decidir, doncs, a una edat força primària, que només m'interessava el 51 % de la població: les dones. Des de llavors, m'he dedicat només a elles. Però una actitud com aquesta condueix cap a equívocs. Una vegada vaig ser convidat a participar en una associació d'homes antipaternalistes. Em vaig negar en rotund. És concebible que un empresari s'afiliï a un sindicat? Una cosa és lluitar contra les pròpies ximpleries (per exemple, el paternalisme, forma educada del masclisme) i una altra de molt diferent és oferir-se a l'adversari. Això em permet combatre sense complexos el que jo entenc per actituds sexistes de dones amb les quals comparteixo treball, vida quotidiana o inclinacions pecaminoses. I aprofito l'oportunitat que em donen les companyes periodistes catalanes per exposar un exemple de cada una de les situacions:

- Al treball: em nego a duplicar el nombre de paraules que utilitzo per designar un gènere. Ciutadans, per exemple, és un genèric, com espectadors o periodistes. Només em permeten aquest darrer terme, per raons evidents.
- A la llar: les dones que jo conec no em deixen cuinar, tendeixen a fer amb la paella el que els homes amb el cotxe: "Deixa, home, que jo vaig més ràpid amb el sofregit".
- Al pecat: si estem d'acord en considerar que la sexualitat està relacionada amb la cultura, per què les dones aparenten indiferència mentre em despullo?, per què no s'apropen al meu escot quan em desbotono un botó? És humiliant

dones

Il·lustració de **Mariel**

I què, si no tenim cervells clònics?

Per **Eva Piquer**

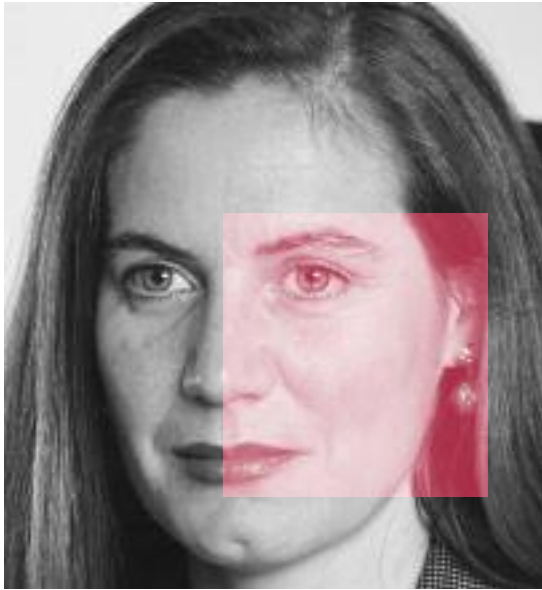
Només hi ha una cosa pitjor que un home masclista: una dona masclista. Fins aquí, d'acord. Però hi ha una altra espècie que també mereixeria ser analitzada: la dona ultrafeminista tan i tan militant que es creu amb dret d'acusar de masclistes les companyes feministes-però-no-tant-com-ella.

Fa uns mesos vaig escriure un article sobre un llibre on se sostenia que el sexe masculí i el femení estaven intrínsecament predisposats a comportar-se de maneres diferents. El meu correu electrònic va rebre missatges de lectores que em retiraven la confiança perquè m'havia atrevit a tocar un tema intocable. Les més indignades m'acusaven directament de masclista. Qui em mana a mi fer d'altaveu de la idea que el cervell de l'home i el de la dona no són òrgans clònics, sinó que mostren diferents punts forts, talents i habilitats.

Ens agradi o no, es veu que les últimes investigacions sobre el cervell humà confirmen que els homes són com són i les dones som com som per imperatius genètics, a banda dels culturals. Hi ha un conjunt de factors biològics que modulen les identitats masculina i femenina d'una forma més potent del que fins fa poc es pensava. Aquesta descoberta no eximeix ningú de culpa, ni ha de ser excusa per perpetuar conductes inacceptables. Però tampoc podem negar-nos a acceptar que els homes i les dones ens assemblem bastant (anava a dir massa) als altres homes i les altres dones, respectivament. Que aspirem a la igualtat de drets i oportunitats no vol dir que siguem iguals, ni falta que fa.

Si mai el feminisme desaparegués perquè deixés de ser necessari, podríem dedicar-nos a fer acudits sobre la diferència entre sexes sense ferir susceptibilitats. Riure's d'un mateix és un exercici molt sa. Riure's dels altres és poc elegant, poc efectiu i molt poc intel·ligent. Les dones hauríem de poder fer broma de nosaltres mateixes. Però, què hi farem, el feminisme encara és imprescindible, i les dones que fan broma del sexe femení s'exposen a ser titllades d'antifeministes, com a mínim.

Encara tinc remordiments de consciència per haver rigut de tot cor amb un acudit que em van explicar l'altre dia. No sé si és antifemení, antifeminista o anti-alguna cosa, però té gràcia. Sabeu per què les dones miren senceres les pel·lícules pornogràfiques? Perquè esperen a veure si al final es casen.

María Dolores Lorenzo, directora d'Autonomia Personal i Benestar Social de l'ONCE

María Dolores Lorenzo va néixer a Albacete el 1961 patint una greu deficiència visual que només li permetia veure un tres per cent. Després de cursar la carrera de Magisteri i d'una brillant carrera dins de l'ONCE va ser nomenada l'any passat directora d'Autonomia Personal i Benestar Social de la Direcció General d'aquesta organització, d'àmbit nacional. Des d'aquest lloc treballa perquè totes les persones cegues i deficientes visuals tinguin qualitat de vida, integració social i la màxima autonomia que la seva discapacitat els pugui permetre.

"Cal viure conscient de les pròpies limitacions, però fent una vida completament normal"

Existeix dins del col·lectiu de discapacitats la mateixa discriminació de gènere que a la resta de la societat?

Els discapacitats patim, en general, discriminacions respecte la resta de la societat i ser dona també és discriminatori. Però encara que et sentis doblement discriminada no pots llevar-te al matí pensant perquè m'haurà tocat a mi. Cal viure conscient de les pròpies limitacions i acceptar-les però fent una vida completament normal.

Si totes les dones, encara que comptem amb tots els sentits, tenim problemes de sobrecàrrega de feina, com us ho podeu fer vosaltres batallant amb discriminacions afegides?

T'has de passar la vida intentant demostrar que pots arribar a fer "quasi" tot allò que la vida et va presentant com oportunitat i no pots baixar mai la guàrdia perquè quan penses que tens superats uns certs límits t'apareixen nous problemes. En moltes situacions de la vida quotidiana et veus obligada a demanar ajuda, com preguntar quin autobús és el que arriba a la parada o demanar que t'omplin els impresos en un banc. I si a això li afegeixes la feina, la família, portar la teva casa... és molt difícil, però cal portar-ho amb alegria i esportivitat. I també amb més d'un cabreig, com tothom.

Com es redueixen les oportunitats professionals d'una dona amb una deficiència visual greu respecte d'un home en la mateixa situació?

Dins de l'ONCE, no existeix discriminació en funció del gènere en tant que a igual categoria professional correspon el mateix salari. Però les teves oportunitats es veuen molt reduïdes perquè no pots fer allò que t'hauria

agradat –per exemple a mi m'hauria agradat ser cirurgiana- i a més has de demostrar doblement que pots fer allò pel que t'has preparat. Quan vaig treballar al Banc Hipotecari no em vaig sentir discriminada; vaig tenir totes les adaptacions com deficient visual que vaig necessitar en aquell moment, gràcies a l' ONCE.

Quin percentatge d'homes i de dones tenen càrrecs directius dins de l'ONCE ?

Només una minoria de dones arriba a càrrecs directius, però tot i així a l' ONCE estem per sobre de les institucions públiques. Jo no m'hi sento discriminada però certament, com passa a la resta de la societat, tinc problemes per comptabilitzar el treball executiu, la tasca social i la vida familiar. La dona que s'incorpora al mercat laboral no fa més que afegir més feina a la seva vida. Vivim en un món masculista i si un membre de la parella ha de renunciar a la promoció laboral, encara continua sent la dona a qui li toca fer-ho.

Contempla l'educació especial dels nens i les nenes cegues la coeducació?

Al llarg dels anys que m'he dedicat a l'educació, en cap cas he vist problemes discriminatoris diferents als que la societat i la cultura propicien. Els nens cecs estudien tant als centres específics de l'ONCE com a l'escola ordinària i tenen els problemes propis de la seva discapacitat. Els professionals de l'ONCE donen formació als mestres de les escoles per una banda i per una altra adapten el lloc d'estudi a cada un dels alumnes cecs o deficientes visuals. Però en tots els casos, l'educació que reben els nens i les nenes és exactament la mateixa. ■

Montserrat Carreras

Mapa polític de França: regidores, però no alcaldesses

Les eleccions municipals franceses del març passat, les primeres celebrades sota la llei de la paritat, han fet pujar espectacularment el nombre de regidores. L'augment d'alcaldesses, no arriba al 2% de les ciutats de més de 5.000 habitants. Amb tot, el balanç de la llei és molt positiu; l'un, perquè la

presència de dones en els consistoris és quantitativament més important del que havia estat mai i, l'altre, perquè ha obligat tots els partits a fer llistes paritàries, cosa que, fins ara, semblava una preocupació exclusiva de l'esquerra i els verds.

Les eleccions municipals franceses del març passat, les primeres celebrades sota la llei de la paritat, han fet pujar espectacularment el nombre de regidores. L'augment d'alcaldesses, no arriba al 2% de les ciutats de més de 5.000 habitants.

Amb tot, el balanç de la llei és molt positiu; l'un, perquè la presència de dones en els consistoris és quantitativament més important del que havia estat mai i, l'altre, perquè ha obligat tots els partits a fer llistes paritàries, cosa que, fins ara, semblava una preocupació exclusiva de l'esquerra i els verds.

Segons La Guia d'Alcaldes 2001, la llei de la paritat no ha comportat avenços significatius en el nombre de dones alcaldesses. Pel que fa als municipis de més de 5.000 habitants, un 6,6% són dones, mentre que a les eleccions de 1995, ho eren un 4,8%. Fins i tot, la diferència entre dreta i esquerra és ben poc significativa: a l'esquerra, hi ha 56 alcaldesses sobre 804 elegits, el 6,96%. I entre 890 alcaldes de dreta i extrema dreta, hi ha 57 alcaldesses, un 6,4%.

Però, com a les nines russes, aquestes dades globals n'amaguen d'altres, que expliquen un canvi més important pel que fa a la presència de dones. La dreta ha incrementat el nombre de dones alcaldesses en 37 (+50%). A l'esquerra, que ja en tenia 46, han passat a 56, és a dir una progressió del 21,7%.

Les regidores, gairebé la meitat

Però on l'increment ha estat espectacular és en el nombre de regidores. A les ciutats de més de 3.500 habitants, que és on els partits estaven obligats, per llei, a presentar llistes

paritàries, les dones regidores han passat a ser el 47,5%, contra el 23% anterior.

Per descomptat, encara és aviat per veure quin serà el pes efectiu d'aquest 47,5%, ja que, encara que la llei imposa la paritat a les llistes, no diu res sobre la paritat a les tinències d'alcaldia. Algunes veus de dones ja han començat a assenyalar que, de la mateixa manera que el segon de llista home, acostumava a ser el primer tinent d'alcalde, pot succeir que, sent una dona, es quedi com una simple regidora, sense adscripció. Aquesta seria una conseqüència dels corriments de llistes, que poden haver portat a més d'un regidor "històric" a baixar uns quants llocs en la llista, per deixar pas a les dones, i que pot ser "repescat" per l'alcalde amb una tinença d'alcaldia o una delegació important.

Aquest perill d'enquistament en el càrrec ve corroborat pel fet que un 67,6%, més d'un terç per tant, dels alcaldes de les ciutats de més de 5.000 habitants, repeteix, amb la més que probable tendència a repetir l'equip.

Competències dures/competències toves

Claire Kyrkiacharian, ecologista en aliança amb el PS, i exregidora de Grenoble, advertia, també, de la necessitat de lluitar pels llocs "durs": la policia municipal, l'urbanisme, el transport, i no optar a les competències "toves": els vells, els joves, els serveis socials... Un advertiment que sonarà, sens dubte, molt familiar a les regidores catalanes amb experiència.

En tot cas, quasi un 25% més de dones regidores, és un canvi signifi-

FOTO: JORGE SOLAR

catiu. Potser moltes han començat amb la típica por de "no estar a l'altura", però només la seva presència ja farà plantejar temes que han estat força absents dels plenis municipals, com els mateixos horaris de celebració, o la necessitat de cobrir les despeses de guarderia dels infants, ocasionades per les reunions. Això darrere, per cert, és una proposició de llei, ja votada a l'Assemblea i que encara espera l'examen del Senat. La va promoure, a l'anterior legislatura, l'aleshores alcaldessa de Nanterre, la comunista Jacquelyne Fraisse. ■

Manolita Sanz

Els Ajuntaments de Sant Boi de Llobregat i Terrassa junt amb 13 ajuntaments més de les comarques de Barcelona i la Diputació de Barcelona han signat un conveni de col·laboració amb la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), amb la finalitat d'informar a les noies estudiant de secundària d'aquests municipis de totes les modalitats d'estudi que imparteix la UPC per tal que tinguin l'opció d'escollir una carrera tecnològica.

CAMPANYA INFORMATIVA

DESVETLLAR EL POTENCIAL TECNOLÒGIC DE LES NOIES

La Universitat Politècnica de Catalunya fa més de 10 anys que treballa, en el marc del Programa Dona, pel foment de la igualtat d'oportunitats en l'elecció, el desenvolupament i la inserció tecnològica de la dona. En el reportatge "Les enginyeres construeixen el futur", publicat al número de la revista *Dones* corresponent al mes de febrer d'enguany, ja informàvem del baix índex de dones que cursen carreres tècniques. En aquest curs s'han matriculat a Enginyeria Industrial de la UPC un 17,3% de dones i el total de col·legiades al Col·legi d'Enginyers de Catalunya representa un 5,3%, 7.270 homes i només 390 dones.

Les dades constaten que la formació, al igual que el mercat de treball, és sexista. S'ha convertit en una pràctica socialment acceptada que les noies orientin més la seva formació vers carreres terciàries i literàries i els nois per carreres industrials o científiques. D'aquesta manera les noies i els nois no entren en la proporció que correspondria en els mateixos sectors del mercat laboral després de la seva formació. Podem dir per tant que, si ens atrevim cada dia més a trencar els clàssics estereotips de divisió de la formació i del treball per sexes, les condicions d'inserció dels nois i de les noies aniran tendint d'en mica en mica a un equilibri i, si es van diversificant les eleccions de la formació de les noies, aconseguirem caminar en la direcció de la igualtat en tot el procés d'inserció tan formatiu com professional i laboral.

Amb aquests objectius, els ajuntaments esmentats, a través de les regidories i dels diversos programes de la dona, han endegat una campanya d'informació amb la finalitat d'aconseguir una real igualtat d'oportunitats a l'hora d'escollir l'orientació professional de les noies així com també amb l'objectiu que

la societat no desaprofiti la potencialitat tecnològica del capital humà femení.

Aquest programa divulgatiu s'està treballant de forma lineal, és a dir, primer les alumnes reben informació al seu centre d'estudis de què és la UPC, després elles mateixes poden visitar algunes de les instal·lacions de la Universitat per acabar el mes de juliol amb la jornada de portes obertes i la visita a una empresa on es podrà veure quin és el treball que es pot fer quan es finalitza una carrera tecnològica.

Per tant, es pretén:

- Informar a les noies de 16 i 17 anys sobre què són els estudis tecnològics, on es poden estudiar i per què pot servir fer una carrera tecnològica avui.
- Orientar-les sobre quines són les aptituds i les estratègies que són necessàries per accedir a una carrera tecnològica.
- Dur a terme un intercanvi d'experiències educatives entre noies de la seva mateixa edat i noies una mica més grans que han optat per estudiar carreres tècniques.

En aquest sentit al municipi de Sant Boi de Llobregat i des de la regidoria de la dona s'han fet, al llarg del mes de maig, unes xerrades informatives als diversos Instituts (IES) per motivar les noies a fer estudis tecnològics i es poden realitzar visites al campus nord de la UPC per conèixer les instal·lacions: càmera aèlica, canal hidràulic, biblioteca...

Terrassa, per la seva banda, en el marc del Pla Municipal per a la Igualtat d'Oportunitats i juntament amb la regidoria d'Educació, ha organitzat un programa de treball consistent també en xerrades als Instituts (IES) i visites al campus nord de la UPC.

En el marc de les activitats de la 9a Universitat d'Estiu de Terrassa el dia 10 de

juliol a les 7 de la tarda, al Vapor Universitari, es farà una taula rodona titulada "Dones amb professions tècniques, una realitat necessària", a càrrec de Margarita Artal, directora del Programa Dona de la UPC, Josefina Maillo, professora de la UPC, Elena Torrecillas, estudiant de la UPC i Mercè Corbera, empresària.

Aquesta activitat va adreçada a estudiants, professionals de l'ensenyament, llicenciats/des, empresaris/es i públic en general. ■

Marta Corcoy

JORNADES DE PORTES OBERTES AL JULIOL

Al llarg de la primera quinzena de juliol tindrà lloc al Campus Nord de la UPC unes jornades de portes obertes adreçades a noies de secundària (4rt d'ESO i primer de Batxillerat) dels diferents municipis que col·laboren amb la UPC amb la intenció de donar a conèixer què és una universitat tecnològica, què s'hi pot estudiar i per què. Es podran conèixer les diferents experiències de noies estudiant de la UPC i a la vegada es visitarà una empresa.

EL CONCURS DE NOVEL·LA DELTA: S'HAN PRESENTAT 42 OBRES AL PREMI

Sònia López Vicente, una administrativa de 27 anys, ha estat la guanyadora del primer concurs de novel·la Delta per a dones, amb l'obra *Dama de lluvia*. I el segon lloc se l'ha endut la professora d'institut Sandra Martínez Pujantell, autora d'*Històries privades*, de 24 anys.

El primer premi consisteix en l'edició de l'obra i en 500.000 pessetes, mentre que la finalista s'ha emportat 100.000 pessetes. Segons les organitzadores del concurs, en aquesta primera edició s'ha aconseguit un dels principals objectius que s'havien plantejat: encoratjar les dones a escriure, a més a més de llegir, una activitat que ja fan més que els homes.

L'acte de lliurament dels premis va tenir lloc a finals d'abril a la Biblioteca de Viladecans i va comptar amb la presència del jurat, format, entre altres, per la periodista Neus Macias, l'escriptor Rubén Alfonso i l'escriptora i advocada Magda Oranich.

Sònia López Vicente, la guanyadora del concurs, explica que la seva novel·la relata la història d'una noia que viu en una vila situada en una vall aïllada del món. El que ha volgut explicar, ens diu, és que "tot-hom ha de fer allò que vulgui i desitgi, per sobre de les opinions de la resta de les persones i de les circumstàncies". La jove escriptora pratenca ja tenia al cap la idea de fer aquesta novel·la des de feia temps, però es va decidir a escriure-la quan, a través de la pàgina web de l'Ajuntament, es va assabentar de la convocatòria del concurs Delta.

Per la seva banda, Sandra Martínez Pujantell explica que la seva obra relata "els canvis que es produeixen en una família arran de l'anorèxia que pateix una de les filles, Aina, de 17 anys". Martínez Pujantell comenta: "en el meu cercle familiar i d'amistats no he conegut cap cas d'anorèxia, però sí en el camp professional, perquè sóc psicòloga i he hagut de tractar diverses vegades amb noies afectades per aquest trasbals capaç de fer trontollar tota una família".

Membres del jurat han explicat que el debat per declarar l'obra guanyadora va ser molt dur, donada la gran igualtat en la qualitat de les dues obres finalistes. Per aquest motiu és probable la publicació d'ambdues obres. ■

Ajuntament d' El Prat de Llobregat

HEM DE CONFORMAR-NOS AMB UNA GENERACIÓ PERDUDA?

Estem començant un nou segle que ha nascut sota el paradigma de la nova economia. Des de la perspectiva de l'ocupació femenina, l'iniciem amb l'aposta decidida de corregir desigualtats i vincular les oportunitats de la nova economia a la presència femenina.

Hem avançat, sens dubte. Per exemple, la taxa d'ocupació femenina a Barcelona avui és equiparable a la mitjana europea. Però tot i així continua 19 punts inferiors a la masculina, tant a Barcelona com en el conjunt d'Europa, i 30 punts per sota en el conjunt d'Espanya. Les dones també tenen cada cop més presència en la iniciativa emprenedora, en entorns directius i en àmbits professionals, tot i que aquest avenç és encara notablement insuficient. Si bé en els últims anys el nombre de dones desocupades s'ha reduït considerablement, el diferencial amb l'atur masculí augmenta i avui l'atur femení es concentra significativament en dones més grans d'edat i amb baixos nivells de formació.

POLÍTiques EUROPEES D'OCUPACIÓ EN CLAU DE GÈNERE

En el darrer quart de segle, l'ocupació creada a Europa ha estat quasi exclusivament femenina. El 1997, el Tractat d'Amsterdam va plantejar la igualtat d'oportunitats homes-dones com un dels quatre pilars de l'Estratègia Europea per a l'Ocupació. Tres anys després, la Cimera de Lisboa s'ha marcat l'objectiu d'arribar al 2010 amb una taxa d'ocupació femenina del 60%, com a mínim.

Estem davant d'un canvi generacional que transformarà aquest panorama a mig i llarg termini. La propensió a treballar i les taxes d'ocupació de les dones joves difereixen en molt poc de les dels homes. Però, haurem d'esperar 20 o 30 anys més perquè l'objectiu de la paritat sigui una realitat? Hem de conformar-nos amb una "generació perduda" d'oportunitats professionals?

No ens podem resignar que els canvis siguin simplement el producte de l'evolució sociodemogràfica. Cal renovar les polítiques que s'han vingut desenvolupant per garantir la paritat, perquè estan resultant insuficients per assolir l'objectiu proposat. S'ha de garantir la participació de les dones a les polítiques d'ocupació i d'empresa. En aquest context, Barcelona Activa ha donat un nou pas estratègic amb el compromís a partir del 2000 de garantir la participació equitativa de dones en els programes d'ocupació i de creació d'empreses. Cal incorporar de manera quotidiana la pluralitat dels homes i les dones en l'entorn econòmic i professional. Garantir la normalitat és acostumar-nos a viure i a conèixer amb la diversitat. ■

Maravillas Rojo

Regidora de Promoció Econòmica, Ocupació, Turisme i Comerç
Ajuntament de Barcelona

LES DONES A MOLLET DEL VALLÈS

ESPAIS I XARXES

Des de fa anys, les dones de Mollet s'han anat associant per defensar interessos específics, per gustos, o per objectius. De mica en mica han desenvolupat activitats de caire intern o adreçades a totes les dones i obertes a tota la població. Així, han començat a tenir participació en el teixit associatiu de la ciutat.

Avui hi ha cinc associacions: Més enllà de casa, Àgora, Gènesi, Grup de dones artistes plàstiques i Crea, cadascuna amb un perfil clarament definit i alhora, amb la consciència que totes plegades constitueixen una xarxa que cobreix la participació de les dones en múltiples vessants. Unes s'adrecen a dones joves i treballen en la recerca de sortides professionals; altres donen suport a dones amb dificultats a través de grups d'autoajuda; unes altres programen activitats lúdiques en el context dels diferents barris; altres dones aposten per una acció més reivindicativa de gènere i altres

treballen en el món de la creativitat artística. En aquests grups, cada vegada més hi ha la voluntat de treballar conjuntament a partir de reconèixer les particularitats de cadascuna i precisament, arran d'aquest reconeixement ha sorgit una taula de coordinació on es defineixen les activitats conjuntes que es faran durant un període de temps. També han creat un espai de mitja hora setmanal a la ràdio local, anomenat Ona de dones, on cada dilluns donen a conèixer les activitats fetes i les previstes. Un altre resultat d'aquest treball conjunt és la revista *Espais i veus*, que s'ha iniciat enguany, amb la previsió de sortir dos cops a l'any, que pretén ser un espai obert, atractiu, lúdic, d'opinió i d'actualitat...

Espais i moments on trobar-se per passar-ho bé, per reivindicar, per mostrar capacitats i creativitats, per riure, per discutir, per escoltar i si cal, per plorar. Espais i moments des d'on mirar el món amb ulls de

dones. No per ser sectàries sinó per eixamplar horitzons. ■

Montserrat Tura i Camafreita
Alcaldesa

ASSESSORAMENT JURÍDIC CONTRA LA DESIGUALTAT

En el marc del treball per a dones, l'Ajuntament de Cerdanyola, a través de la Diputació de Barcelona, va iniciar el passat mes de març un nou servei d'atenció Jurídica que ofereix a totes les dones que ho desitgin assessorament en totes les vessants del dret.

Els objectius són orientar, assessorar, informar legal i jurídicament, derivar a d'altres serveis quan calgui i oferir un espai d'acompanyament i de suport a les dones que iniciïn aquest procés.

L'Oficina Tècnica Pla d'Igualtat municipal, que promou aquesta actuació, té com objectiu la implementació d'una cultura basada en el respecte a la diferència entre els gèneres i la realització del seus drets sense discriminació.

Polítiques integrals per a la igualtat

Es proposa impulsar polítiques integrals per la igualtat d'oportunitats amb accions positives i mecanismes facilitadors per a la superació de situacions de desigualtat real.

La igualtat formal entre homes i dones a les societats modernes és una realitat indiscutible, ja que legalment s'ha fet un avenç decisiu. Però la pràctica demostra que no és suficient. A les mentalitats, rutines i interaccions entre les persones encara hi és present la cultura tradicional, dita, pensada i desenvolupada per homes, on la dona sempre ha tingut un paper secundari i subordinat. Per afrontar aquesta realitat, per facilitar que el pensament i les experiències de les dones flueixin i tinguin accés a tots els àmbits socials, cal endegar iniciatives eficaces amb la implicació decidida de

l'Administració. Les polítiques públiques han d'anar acompanyades d'estratègies d'intervenció clares i compromeses.

La IV conferència Mundial sobre la Dona, que es va celebrar a Beijing el 1995, va implementar el terme *mainstreaming* per definir: "la integració de l'òptica d'igualtat d'oportunitats en totes les polítiques, des de la planificació fins l'execució en tots els àmbits d'actuació". La Unió Europea assumeix aquest principi i l'incorpora en el Tractat d'Amsterdam. L'Estat Espanyol el recull en la Llei Orgànica 9/98.

Els ajuntaments hem de jugar un paper cabdal en la implementació de polítiques públiques d'igualtat que en alguns casos es basen en la discriminació positiva a favor de les dones per tal d'aconseguir que gaudeixin plenament de la igualtat legalment establerta. Amb la posada en marxa del servei jurídic d'atenció a les dones pretenem donar un pas endavant en aquest sentit. ■

Dolors Toló i Peguera

Tinenta d'Alcalde. Presidenta Àrea de Servei a les persones. Ajuntament de Cerdanyola del Vallès

Hipoteca Oberta

L'Anna i el Joan, una hora després d'haver signat la seva hipoteca

S'acaben de comprar un pis i estan tranquils. Perquè saben que la Hipoteca Oberta de "la Caixa" és molt flexible i que se la poden anar fent a mida. Saben que en podran **variar les quotes** sempre que vulguin i que podran fer **amortitzacions anticipades** quan vulguin. I com que, a més, han triat una Hipoteca Oberta amb interès limitat,

tindran la tranquil·litat de saber que durant els primers 5 anys, passi el que passi, l'interès estarà **protegit**. D'aquesta manera, no s'hauran d'amoïnar per pujades significatives dels tipus d'interès del mercat. Vinguí a "la Caixa" i l'informarem. O, si s'ho estima més, truqui al **902 400 410** o connecti's a www.laCaixa.es. I visqui tranquil.

- Tindrà un interès limitat - Podrà fer amortitzacions anticipades - Podrà variar les quotes

9a mostra internacional de films de dones

Creació i risc

En aquesta edició, la Mostra ofereix diferents itineraris per observar les particularitats de les directors presentades, que comparteixen l'atreviment de la seva posició davant les barreres reals i simbòliques imposades per la inèrcia de la cultura patriarcal.

Ficció i documental en el panorama actual

Reunida en la secció "Panorama", l'actualitat estarà representada per obres que provenen de diverses cultures que comparteixen dues constants: la jerarquia que atorguen als personatges femenins i l'atreviment amb què plantegen el tractament estètic o narratiu de les seves trames, tant fictionals com documentals.

Al costat de *La captive*, última pel·lícula de Chantal Akerman, la prestigiosa directora que sempre té un lloc d'honor en cada edició, podrem veure *Petite Chérie*, el primer llargmetratge de Anne Villacèque, o *Saint Cyr*, un film d'època protagonitzat per Isabelle Huppert, que interpreta la cèlebre Madame de Maintenon, esposa secreta de Lluís XIV, dirigit per Patricia Mazuy. El procés cap a l'alliberament de les dones dels països àrabs ve representat per dues belles pel·lícules: *La saison des hommes*, de la directora tunisenca Moufida Tlatli, autora de la coneguda *Los silencios de palacio*, i *Baanoo-ye-ordibehesht*, la primera obra de ficció de la realitzadora iraniana Rakshan Bani-Edemat. I finalment, *Déveeri*, també opera prima, de la realitzadora índia Kavitha Lankesh, que descriu la vida d'un nen i la seva germana en mig de la pobresa d'un suburbi.

En aquesta secció es presentaran també dues primícies: *The Luzhin Defence*, l'última pel·lícula de Marleen Gorris, l'autora d'Antonia, que es basa aquesta vegada en la novel·la homònima de Navokov, i *Time's Up*, el primer llargmetratge de la realitzadora xilena Cecilia Barriga, que es podran veure abans de la seva estrena comercial.

Pel que fa als documentals les obres de dues veteranes, Agnès Varda, amb *Les glaneurs et la glaneuse*, particular viatge per l'activitat del reciclatge, i Barbara Hammer, amb *History Lessons*, compendi dels arquetips utilitzats en la cultura popular i en els primers anys del cinema per a representar el lesbianisme, compartiran la programació amb dues obres relacionades amb les dones orientals. També es presenta *Mitting of Two Queens*, muntatge de fragments que converteix els personatges interpretats per Greta Garbo i Marlene Dietrich en dues amants mútuament enamorades, realitzat per Cecilia Barriga i *Lez Friends*, descripció de la recerca de l'orientació sexual de dues amigues, realitzat per Lisa Hays, completaran la secció.

Amb el títol "From the Seventies", es veuran les primeres obres de dues realitzadores britàniques fonamentals en

les ruptures dels anys 70, Laura Mulvey i Sally Potter. "Àfriques" és el títol d'una sessió especial dedicada a la Mostra de Cinema Africà, on es manifestarà el punt de vista de les noves realitzadores africanes sobre els seus països. "De revoltes i alliberaments" és un cicle iniciat aquest any dedicat als testimonis de la participació de les dones en les revoltes socials i en el seu propi alliberament. ■

La Mostra organitzada per Drac Màgic i la Filmoteca de la Generalitat de Catalunya tindrà lloc de l'11 al 17 de juny al Cinema Aquitània, de Barcelona, Av. de Sarrià, 33

Grans escriptores del segle XX

Virginia Wolf, Montserrat Roig, Toni Morrison i Carmen Martín Gaité, en un curs de la Universitat de Barcelona

Dins el programa Els juliols de la UB diverses professores i professors de les universitats catalanes participaran en un curs que vol recordar la vàlua literària de grans escriptores del segle XX i que s'adreça a totes aquelles persones interessades en la literatura escrita per dones.

Aquest curs està organitzat pel Centre Dona i Literatura, una entitat vinculada a la Universitat de Barcelona, que va néixer l'any 1994 tenint com a prioritat donar a conèixer les produccions intel·lectuals de les dones. De la mà d'Àngels Carabí i de Marta Segarra, l'entitat organitza congressos bianuals, fa cursos d'extensió universitària i dirigeix una col·lecció de llibres: *Mujeres y Culturas*, editada per Icària. ■

El curs es portarà a terme a la UB des del 16 fins al 20 de juliol, de les 16 a les 20,30 hores.

Informació: Telèf. 93 403 56 55 i e-mail cdona@fil.ub.es

Posem de cara a la paret

Secció a càrrec de **La Cantant Calva**

Models de cotxes i noies models

Continuem sense avançar en el Saló de l'Automòbil, a la inauguració del qual no vam ser-hi convidades. I és una llàstima, perquè sembla que aquell dia tothom va lluir les seves millors gales, i més en aquesta ocasió que incloïa acompanyament reial. La premsa especialitzada també va tenir accés al gran moment, el qual és fàcil d'imaginar: sona la música de la comitiva reial, cauen les teles ben llampants que destapen els nous models de cotxes. Mentrestant, apareixen al seu costat models de carn i os mostrant no tan les seves novetats com els seus encants a un públic que sembla estar avesat a aquest tipus d'espectacles. Però si per casualitat no estàs en directe, els nostres companys de la premsa s'encarreguen de donar-lo, a poc a poc. Tal és el cas de la revista diària La Tribuna de Automoció distribuïda al Saló, que mostra cada dia a la seva portada una fotografia amb noies models davant, al costat o damunt dels models de cotxes i les seves marques. Els peus de foto li donen peu a la marca, com per exemple: Las chicas de Lancia... o en titulars interiors com Los cañonazos de la Citroëno en textos en els quals s'anuncia la presència de suculentas Go-go's. Encara això és un reclam per a algú? Fins quan

es perpetuarà aquest model tan ranci que ens transporta cap al masclisme més caspós? I diuen que és un costum justificat per algunes de les seves responsables com allò habitual i protocolari. Però també és un escàndol per a moltes dones el fet que existeixi encara aquest llistat: Peugeot, dos models damunt els cotxes; Citroën, sis models amb vestits de nit damunt dels cotxes; Renault, quatre models que es barregen amb un grup de ball; noies Lancia, Opel..., en fi, poques marques es salven i ofereixen altres alternatives com play-stations i consoles (Ford) o grups d'animació amb ball (Volkswagen), números de circ (Audi), etc.

En aquests moments en què el cotxe, sobretot a les grans ciutats, és un element més de la llar, resulta patètic veure com al costat dels avançaments tecnològics es mantenen encara les fórmules més obsoletes i anacròniques on s'associa cotxe-falo i noia de regal. I només algunes empreses comencen a qüestionar-se i a veure que les dones també conduïm i comprem cotxes, que preferim alguns models i que també podem opinar, malgrat que en la majoria de les enquestes fetes al Saló de l'Automòbil no es reculli la nostra opinió. ■

- SALÓ DE L'AUTOMÒBIL
- LA FESTA DE LA BICICLETA D'EL VENDRELL
- EXPODONNA

Recomanacions per no fer el ridícul en bicicleta

El col·lectiu Comissió Jan Fusté d'El Vendrell segurament està format per nois i noies simpàtics i progressistes. Potser estan en contra de la contaminació ambiental, de l'ús exclusiu del transport privat i a favor de la vida sana. Però ha volgut fer la gracieta recomanant "quinze raons per preferir una bicicleta a una dona" i s'ha topat amb el rebuig general i havent de dimi-tir en bloc.

Què ha passat? Com és que la gent no riu aquests acudits? Ells que es pensaven que havien trobat una manera divertida i irònica de fer campanya en favor d'una mitjà de transport tan ecològic. Senzillament que la societat ha canviat, que les dones no són les mateixes d'abans, que l'humor, quan exclou de manera barroera la meitat de la població, quan acut a refranys i pensades passades de moda, més propis del segle XIX que del XXI, deixa de ser transgressor i intel·ligent, i es converteix en insult i desqualificació. Com volen que les noies riguin en sentir que són exclòses de la possibilitat de compartir l'acudit... si elles son conductores de bicicletes també? Com algú que té una mica de sentit comú pot pensar, encara, que fent acudits grollers sobre les dones pot guanyar-se l'estima del personal? Aquesta mena d'humor ha passat, definitivament, a millor vida, perquè ja no hi ha un grup cohesionat d'homes que comparteix les velles, rovellades imatges sobre les dones. I si les comparteixen, millor que no ho diguin en públic, ja que en comptes de fer gràcia fan el ridícul. O encara més... pena. ■

Expodonna: Més de 45 anys, grassoneta i, si pot ser, amb possibles

9 de març de 2001. 19 hores. A l'entrada de l'annex del Palau Sant Jordi, el bus bancari o caixer corresponent. Res de nou. Tot són facilitats, si tens diners. Disposi'ls com vulgui, et diuen. Només faltaria. Veja'm què ens ofereix aquesta Expodonna. Però, ai las! De seguida veiem que el nostre regne s'assembla sospitosament al de la mama i al de la iaia. Vegin, sinó. Ens netegen dues vegades les sabates amb una cera universal que, ens asseguren, igual va bé per a mobles que per a terres, per a parets o, com és el cas de la demostració, per a les nostres botetes negres. Aquest és un tema que fa reflexionar. Perquè amb la quantitat de productes, diguem-ne multiús, que hi ha al mercat, no han pensat mai que el que ens cal, de veritat, és un robotet que ho faci tot?

Bé, continuem. Per allà hi ha roba. Ens aproximem. És roba de talla gran. Voltem pel recinte. Trobem roba de criatura. Passem per una cantonada. Eh! Senyores! Un senyor, amable i ben disposat, ens requereix i, abans que puguem objectar, ens ha fet una crep de molt bon aspecte, en una paella que, per descomptat, també és d'ús universal. I, a més es neteja amb un tros de paper. L'estrella, però, del saló de la dona d'avui, és el body. O sigui, mil i una maneres de cuidar-te el cos. Resumint: la Fira de Mostres dels anys 60 per a senyores. Com veuen, la dona d'avui és com la d'ahir. Almenys, a Expodonna. ■

La píndola de l'endemà i els bisbes

A casa meva, quan estem de gresca, usem el no facis el que jo faig, fes el que jo et dic.

Hi ha gent que seriosament i sense pudor posa ambdues idees en pràctica d'una forma que -serà que tinc poca paciència i que em destrossa els nervis- supera la meva capacitat de comprensió de saber fins a on arriba la desvergonya humana.

Serà per això que al cardenal-arxibisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles, no se li descorda l'espardenya (per això o pel seu Talós d'Aquilles) quan ataca la "píndola de l'endemà" amb frases apocalíptiques com que "és una altra forma de fomentar la cultura de la mort" o "és una irresponsabilitat davant el respecte que mereix el propi cos humà".

Comentant aquesta notícia amb alguna persona -amb la boca calenta i el fetge al biaix- li preguntava jo al meu interlocutor que com s'atrevia l'Església a opinar en aquests temes, i em va contestar que "és la seva feina i ja coneixem quins són els principis de l'Església i era

una reacció que s'esperava". I a tot això jo vaig respondre que com pot l'Església atrevir-se a obrir la boca i parlar d'avortament, de respecte al propi cos, de dignitat inviolable de cada un dels éssers humans, d'atemptat contra la vida (tot són cites textuais), tenint pendent de resoldre aquesta qüestió amb tots els agreujants possibles dins del seu propi àmbit.

Desvergonyiment té la mateixa arrel que desmemòria, o desmuntar... la parada, que per a mi va quedar del tot desmuntada al sortir a la llum les violacions de monges realitzades pels seus companys, a les missions. Aquelles monges eren obligades a prendre la píndola anticonceptiva -no l'endemà, cada dia, és clar- per no quedar-se embarassades, però quan fallava, la dona que prenia la píndola era obligada a avortar. Tres principis inviolables i la paraula aquí és una paradoxa que se'n van en orris.

Necessito que algú m'ho expliqui. I no em valen els casos aïllats en circumstàncies extremes, perquè tots nosaltres ens sentim alguna vegada en un cas aïllat en una situació extrema i no comptem, a més, amb el suport de la fe i la vocació religioses que sí haurien d'haver ajudat als amables missioners que, ara que hi penso, fins i tot han donat lloc a una famosa postura... o no hi havien caigut? Però bé, senyors, a què juguem?

Això sí, el cardenal, després de dir que "Catalunya és la comunitat que registra més avortaments", va afegir que és també "la comunitat on els ciutadans marquen menys la casella de l'Església en la Declaració de la Renda". Al col·legi, ens deien que no havíem de barrejar les peres amb les pomes, i parlar de diners després de posar-se tan tràgic amb el tema de la mort... a mi se'm fa lleig, no sé a vostès. A més a més, penso que potser serà perquè estalvien per comprar anticonceptius...

I el millor del cas és que els estranya força la crisi de vocacions. ■

Nahir Gutiérrez

Gata Lina & cia

Gemma

L'escriptora Nawal Al Sadawi, condemnada per apostasia a Egipte

Un cas més de persecució per exercir la llibertat d'expressió com a intel·lectual i com a dona està sacsejant de nou el món àrab i el moviment feminista arreu del món.

El processament per apostasia de l'escriptora musulmana feminista Nawal Al Sadawi a Egipte que tindrà lloc, si ningú no ho impedeix, el proper 18 de juny ha reobert la polèmica sobre la llibertat d'expressió i pensament a un país on la llei islàmica encara és la principal font de dret, així com el tema sobre la no protecció de les dones als països islàmics.

Al Sadawi, de 70 anys, coneguda, entre d'altres, per llibres com *Mujer en punto cero* o *La cara desnuda de la mujer árabe*, (publicats a Espanya per *Horas y Horas* en la seva col·lecció *Las femineras*) i amb una llarga trajectòria com escriptora feminista, va ser acusada per l'advocat integrista islàmic Nabil Al Wahash d'apostasia, demanda que va ser admesa a tràmit pel fiscal general de l'estat egipci, Maher Abdelwahid, però que finalment ha retirat.

La demanda està acompanyada d'un requeriment al seu marit, Sherif Hatata, perquè es divorciï d'ella, ja que d'acord amb la llei islàmica, una dona apòstata no és apta per estar casada amb un home musulmà. I aquesta demanda segueix endavant.

L'advocat es va basar en unes declaracions del mufti d'Egipte, Nasr Farid Wassel, que va declarar que l'escriptora, al llarg d'una entrevista que va concedir a un famós setmanari del país, *Al-Midane*, "va despreciar l'Islam i va renegar de

les ensenyances de la seva religió" i que, per tant, hauria de ser expulsada de l'Islam.

A l'entrevista en qüestió, l'escriptora va dir que la peregrinació a La Meca, obligatòria pels musulmans, és un "vestigi de pràctiques paganes" anteriors a l'Islam i que les normes de l'Alcorà han d'adaptar-se, sobre tot en allò referent a la condició femenina. El Sadawi també va negar l'obligatorietat de que les dones hagin de cobrir-se tot els cos, ja que a cap lloc de l'Alcorà no es cita l'obligació de portar el hijab o vel islàmic.

Per la seva banda, El Sadawi va reaccionar a les manifestacions del mufti tot assenyalant que es referia a qüestions històriques i no religioses i el va criticar per les seves declaracions, ja que al considerar-la apòstata la sotmetia al perill de que fanàtics religiosos volguessin assassinar-la.

La contribució de l'escriptora i psiquiatra Nawal El Sadawi en la denúncia de la situació de la dona al món àrab és enorme. Ella mateixa va passar per la dura situació de reconèixer públicament la seva pròpia mutilació sexual, per tal d'ajudar a denunciar aquesta pràctica. Segons les seves pròpies declaracions "l'opressió intel·lectual a la qual està sotmesa la dona al món àrab és bastant més perillosa que la imposició del vel".

Aquesta, però, no és la primera

vegada que la pròpia escriptora té aquests problemes de llibertat d'expressió al seu país. Els seus escrits han provocat més d'un cop l'ira dels integristes i al 1981 va ser empresonada per les seves activitats polítiques.

Aquest cas ha reobert un cop més el debat sobre la primacia de la societat civil sobre la llei islàmica a Egipte, però també ha fet que moltes persones i col·lectius d'arreu del món es solidaritzin amb l'escriptora i hagin endegat una plataforma i una campanya de suport a nivell internacional. Es tracta d'enviar les peticions per aturar el seu judici al ministre egipci de Justícia, Mr. Farouk Saif Al Nasr i a cadascuna de les ambaixades d'Egipte. Per a més informació: jcaputi@fau.edu.

També n'obtindreu informació sobre la campanya a la Llibreria Pròleg: <http://mallorcaweb.net/proleg>

Elena Tarifa

Sexisme als mitjans de comunicació

L'Institut Català de la Dona, de la Generalitat de Catalunya, canalitza les queixes sobre anuncis o altres continguts en mitjans de comunicació que atempten contra la dignitat de les dones o que les discriminen. Des de que es va posar en funcionament aquest servei s'han tramitat prop de 100 queixes, la majoria d'elles per campanyes de publicitat a la televisió o a la premsa. En més de la meitat dels casos s'obté una retractació o una retirada de l'anunci o de la campanya, i en un 5% de les ocasions, les empreses no han reconegut el sexisme que transmetia el seu missatge. Per a més informació sobre aquest tema o per fer arribar a l'Institut Català de la Dona les vostres queixes, podeu adreçar-vos a la pàgina web següent:

www.gencat.es/icdona

Les dones són el 53,3% de l'alumnat universitari

En les aules de la majoria d'escoles i facultats les noies són majoria. En els últims 10 anys, les alumnes matriculades en l'ensenyament universitari de primer i segon cicle han augmentat un 3%, segons un estudi de l'INE que indica que en el curs 1998-99 es van matricular 103.946 noies més que nois. ■

Els casos de maltractaments que arriben als jutjats no arriba a l'1% de les denúncies

Segons un estudi del professor Miguel Lorente, especialista en Medicina Legal, malgrat que en l'última dècada han augmentat el número de denúncies per maltractament, la majoria no arriben als jutjats. Només el 19% es transformen en diligències prèvies per lesions; mentrestant, un 60% es queda pel camí per diferents motius: manca de proves, defectes de forma en les denúncies, inadmissió judicial o, en la majoria dels casos, la retirada de la denúncia per part de la dona maltractada. ■

III Encontre Internacional de Dones de la Comunicació

L'Associació AMECO organitza aquest encontre el 22 i 23 de juny, a Madrid, per tractar sobre els mitjans alternatius de comunicació per a dones i

el paper de les noves tecnologies. Hi participen Montserrat Boix, coordinadora de Mujeres en Red, l'escriptora Maria Victòria Sendón, Les Penélopes, de França, Ximena Bedregal, de Mèxic i per parlar de dues experiències de ràdio hi anirà la nostra companya Lina Barber, del programa "En femenino plural", de Ràdio Sant Boi i Alba Varela, de Ràdio Vallekas. **Informació Tel-Fax 91 319 0852 i Ameco@nodo50.org i http://nodo50.org/ameco**

'Europa al dia', de la Televisió Valenciana, premi europeu

El Vè premi "La mujer en la Unión Europea" ha anat cap a València. El programa, Europa al dia, un setmanal dels serveis informatius valencians, que emet la Televisió Valenciana, Punt Dos, els diumenges a les 21.15, s'ha endut els 4.000 euros del premi. Europa al dia fa un repàs de l'actualitat europea, a través de les actuacions de la Comissió i el Parlament europeus.

En concret, els dos programes d'Europa al dia, presentats al concurs contenien elements sobre la igualtat entre homes i dones. El jurat va apreciar, també, la permanència de l'espai, a la graella de la Televisió valenciana, des de 1997, cosa

EXPOSICIÓ FOTOGRÀFICA "ELS ANYS VIOLETA:1976-1982" QUE CONMEMORA ELS 25 ANYS DE LES JORNADES CATALANES DE LA DONA I L'INICI DE LA LLUITA PER CANVIAR LES LLEIS. COL·LEGI DE PERIODISTES DE CATALUNYA.

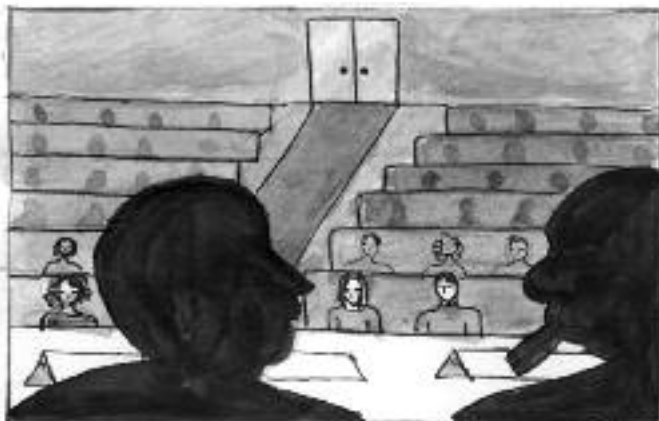
que en demostra la vocació europea. L'editora d'Europa al dia, és la periodista Mª Lluïsa Colominas.

També es va atorgar una menció especial al reportatge, Un assaig clínic, emès per la Televisió gallega, dins l'espai A Union Europea presente e futuro. El reportatge narra l'experiència d'una pacient sotmesa a un assaig clínic per tractament de càncer i està elaborat per la

La darrera setmana de maig, va ser presentat en el Parlament Europeu l'informe HAUTALA (Hautala és el nom de la ponent a la qual la comissió de Drets de la Dona i la Igualtat d'Oportunitats va encarregar de dur a terme a aquesta eurodiputada finlandesa).

Aquest "informe" és una proposta de directiva del parlament Europeu i del Consell pel qual es modifica la Directiva 76/207/CEE del Consell, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat de tractament entre homes i dones pel que fa referència a l'accés al treball, a la formació i a la promoció professionals i a les condicions de treball.

La manera de presentar aquest informe a l'opinió pública, ha estat una mica més original que en d'altres ocasions ja que es va fer mitjançant una roda de premsa-col·loqui amb la participació activa de dones periodistes del país membres de la UE (2 per país). L'objectiu de la taula rodona era el d'informar sobre la posició del Parlament Europeu pel que fa a aquesta directiva i sobre les seves conseqüències en els Estats membres, tot plegat previ a la sessió plenària del parlament Europeu que va tenir lloc els dies 30 i 31 de maig. ■

TEXT: JUANA GALLEGO-DIBUIX: AINA AUBI

dones

Butlleta de Subscripció

Desitjo subscriure'm a la revista DONES per tot l'any 2001 per un preu de 1.200 ptes.

Nom _____
 Cognoms _____
 Adreça _____
 Població _____ Codi postal _____
 Telèfon _____
 Adreça electrònica _____

Forma de pagament mitjançant rebut domiciliat al meu compte
 núm. _____
 del banc o caixa _____

o bé taló nominatiu que trameto junt a la present a l'Associació de Dones
Periodistes de Catalunya, Rbla de Catalunya, 10, 3r. 08007 Barcelona
 Ens podeu tornar aquesta butlleta per correu postal, per fax al núm **93 317 83 86**
 O bé per correu electrònic, **adpc@adpc.org**

L'Associació de Dones Periodistes de Catalunya (ADPC), presenta el projecte d'edició d'una revista adreçada a les dones professionals de tots els camps, des de la perspectiva i la competència que ens atorga pertànyer al sector comunicatiu.

L'ADPC, que havia editat una revista trimestral durant els

primers anys de funcionament de

l'Associació, vol reemprendre ara aquesta iniciativa, però des d'un plantejament més ampli. En aquest moment l'ADPC compta amb la il·lusió necessària, amb abundós capital humà i el cabal d'idees requerit per dur a terme un projecte de revista més ambiciós i estable del que fins ara ha

pogut endegar.

Els canvis recents que les dones estan protagonitzant en l'àmbit públic, això és, en el camp laboral, polític, empresarial i professional i les conseqüents repercussions que aquests canvis generen en l'àmbit privat, constitueixen un nou paisatge que fins ara no ha estat explorat pels mitjans de comunicació de manera oberta i progressista.

La veu i la competència professional de les dones periodistes és necessària i adient per posar sobre la taula tot un seguit de temes i aspectes que els grans mitjans de comunicació —amb la seva visió androcèntrica de

la realitat— mai no contemplaran. L'ADPC proposa "una nova mirada" a la realitat social de les dones que exerceixen les seves responsabilitats en el món professional i a les problemàtiques, contradiccions i satisfaccions que aquesta via d'autonomia personal comporta.

Els objectius de la revista DONES són:

- Aportar informació sobre el món professional i laboral de les dones per donar idea de la transformació social i econòmica que protagonitzen
- Fer una lectura crítica però optimista dels canvis socials que les dones estan portant a terme
- Informar sobre les polítiques socials de gènere que s'arbitren per part de les diverses administracions